

VADLĪNIJAS SASKAŅOTU UN KOPĪGU INSPEKCIJU VEIKŠANAI

2020. gada decembris

Saīsinājumu saraksts

Saīsinājumi	Definīcija
DV	Dalībvalsts(-is)
EDAK	Eiropas Datu aizsardzības kolēģija
EDI	Eiropas Darba iestāde
EK	Eiropas Komisija
ES	Eiropas Savienība
<i>EU-OSHA</i>	Eiropas Darba drošības un veselības aizsardzības aģentūra
GDR	Galvenais darbības rādītājs
<i>IMI</i>	Iekšējā tirgus informācijas sistēma
PIZ	Pēcinspekcijas ziņojums
SDO	Starptautiskā Darba organizācija
SKI	Saskaņotas un kopīgas inspekcijas
SPO	Sociālo partneru organizācija
VDAR	Vispārīgā datu aizsardzības regula
VSK	Valsts sadarbības koordinators

Saturs

List of abbreviations	2
Introduction	4
Importance of CJIs.....	4
The main actors and workflows for the CJIs supported by ELA	7
Aim of the guidelines	7
Workflow guidance for Member States to request the coordination and support of ELA for a CJI	9
Identify and specify the case.....	10
Member States fill in ELA template with case data	11
NLO(s) send official request for support to ELA and notify other concerned Member States	12
ELA evaluates request for support CJI.....	13
Member States and ELA complete and sign the Agreement and agree on the specificities of CJI.....	13
Case execution.....	16
The joint action coordinator completes the follow-up report	19
Member States and ELA identify gaps and potential future actions	19
Member States and ELA finalize case and plan potential follow-up.....	19
Workflow guidance for ELA to initiate a CJIs	21
ELA gathers information from complaints and own analyses and risk assessment.....	22
ELA completes the assessment and forwards case to the Executive Director	23
Formal decision of ELA Executive Director on whether to suggest a case to the authorities of concerned Member States	23
ELA, via NLOs, sends to Member State case data and a suggestion to carry out a CJI	23
Workflow guidance for SPO at national level to bring cases to the attention of ELA	24
Social partners collect case-relevant data, specifying previous attempts to address case with the relevant national authorities.....	25
National social partner organisation contacts the relevant national authorities signalling the intention of bringing a case to the attention of ELA.....	25
National social partner organisation completes the template to bring the case to the attention of ELA	26
National social partner organisation sends the case to ELA and informs relevant national authorities and the concerned NLO.....	26
ELA, including NLOs of the concerned Member State(s), assesses the case.....	26
ELA Executive Director identifies which measure (if any) is appropriate for addressing the case and notifies all involved parties.....	26
Annex 1 Case description	28
Annex 2 Model Agreement	29
Annex 2a Inspection Plan	31
Annex 3 Post inspection report.....	34
Annex 4 Overview of the legal basis for CJIs in Member States	39
Is there a legal framework for cross-border joint inspections? (Detailed results).....	41
What are the competences of a visiting inspector during a joint inspection conducted in your Member State? (Detailed results).....	43
Can evidence gathered during an inspection conducted in another Member State be used as evidence before a court? (Detailed results).....	45
Can evidence gathered during an inspection conducted in another Member State be used as evidence in administrative proceedings? (Detailed results).....	47

1. Ievads

Darbspēka mobilitātes ļaunprātīgas izmantošanas veidi kļūst arvien sarežģītāki, tāpēc ir vajadzīgas arī sarežģītākas pārrobežu inspekcijas. Šādās pārrobežu inspekcijās var efektīvi vērsties pret sarežģītām krāpšanas shēmām, apvienojot resursus, informāciju un zināšanas no dažādām izpildiestādēm. Tā kā inspekcijās ir vajadzīga arī laba izpratne par attiecīgajās partnervalstīs piemērojamiem tiesību aktiem, dokumentiem, kas vajadzīgi kā pierādījumi, un vispiemērotākajām izmeklēšanas metodēm un ārējo palīdzību, ir jāiesaista attiecīgās ieinteresētās personas — citas dalībvalstis, valstu vai starptautiskas organizācijas (piemēram, *EU-OSHA*, Eiropols, *Eurojust*), tostarp attiecīgā gadījumā sociālie partneri.

Ļoti svarīgs SKI aspekts ir informācijas apmaiņa. Informācijas apmaiņa vienmēr jāveic droši (izmantojot *IMI*, citas ES sistēmas vai šifrētu digitālo saziņu atkarībā no informācijas veida) un nodrošinot, ka ārvalstu partneris izpildavisas VDAR prasības.

Pārrobežu inspekcijas var uzlabot novēršanu un atbilstību, sniedzot vērtīgu informāciju par likumpārkāpēju motivāciju un norādījumus par turpmākiem pārrobežu sadarbības pasākumiem. Lai mērķtiecīgāk novērstu turpmāku darbaspēka mobilitātes ļaunprātīgu izmantošanu un vērstos pret to, valstu inspektorātiem būtu vairāk jāizmanto riska novērtēšanas rīki un inspekciju rezultāti, kas gūti citās valstīs. Eiropas Darba iestāde sniedz praktisku atbalstu sadarbībai, koncentrējoties uz standartizētu sadarbības rīku izstrādi, rezultātu izplatīšanu un sekmīgām kopīgām inspekcijas procedūrām.

1.1 SKI nozīme

Darba ņēmēju pārvietošanās brīvība un pakalpojumu sniegšanas brīvība ir divas no četrām Eiropas Savienības brīvībām. Darba ņēmēju mobilitātes un pakalpojumu pārrobežu sniegšanas brīvības nodrošināšana ir vienotā tirgus galvenie mērķi. Vairāk nekā 17,6 miljoni eiropiešu dzīvo dalībvalstī, kas nav viņu valstspiederības valsts.¹ Arī uzņēmumi gūst labumu no iekšējā tirgus un

ikdienā darbojas pāri robežām. Pašnodarbinātas personas veic uzņēmējdarbību citās dalībvalstīs. Pārrobežu darbība ir ES raksturīga iezīme, kas sniedz labumu indivīdiem, ekonomikai un sabiedrībai kopumā. Tomēr pieaugošā darbaspēka mobilitāte ES iekšienē un pastāvīgās ekonomiskās un sociālās atšķirības veicina darbaspēka pārrobežu mobilitātes problēmu palielināšanos visā ES. Vajadzība pēc SKI pieaug, jo īpaši tādās jomās kā darba ņēmēju norīkošanas darbā ļaunprātīga izmantošana, fiktīva pašnodarbinātība, krāpnieciski pastkastītes uzņēmumi, fiktīvas pagaidu darba aģentūras un nedeklarēts darbs.

Efektīvas kopīgas pārrobežu darbības var palīdzēt izpildiestādēm visā Eiropā risināt šīs problēmas. Saskaņotas un kopīgas inspekcijas ir daļa no šīm darbībām, un tās var būt efektīvs atturošs līdzeklis, apvienojot daudzu partneru izmeklēšanas pilnvaras, zinātību un resursus. Tās arī veicina sadarbību starp izpildiestādēm visā ES un uzskatāmi parāda sabiedrībai, ka tiek apkarota sarežģīta pārrobežu krāpšana.

Daudzās dalībvalstīs pārrobežu inspekcijas joprojām nav izplatītas. Saskaņā ar *Eurofound* pētījumu² lielākajai daļai dalībvalstu (19) ir pieredze saistībā ar kopīgām pārrobežu darba inspekcijām un to laikā savāktu pierādījumu izmantošanu, taču tās norāda, ka šāda prakse nav ierasta. Parasti šīs pārrobežu inspekcijas tiek veiktas kā informācijas apmaiņa un reti kā citu dalībvalstu inspektoru apmeklējumi.

Izpildiestādēm ārvalstīs ir ierobežotas pilnvaras un spēja risināt darbaspēka mobilitātes problēmas, jo to pilnvaras attiecas tikai uz valstu jurisdikcijām. Turklāt pašlaik pieejamie ES un pārrobežu pasākumi galvenokārt ir balstīti uz divpusēju līmeni (un saprašanās memorandiem) un informācijas apmaiņu. Tomēr, tā kā darbaspēka mobilitātes ļaunprātīgas izmantošanas sarežģītība pieaug, ir vajadzīgs labāks risku novērtējums un inspekciju koordinēšana starp vairākām valstīm un visā ES. Piemēram, krāpnieciski pastkastītes uzņēmumi bieži darbojas vairākās dalībvalstīs. To darbības laiks ir ierobežots, to lielums ir atšķirīgs, un tie regulāri maina savu nosaukumu un reģistrācijas

¹ 2019. gada ziņojums par ES iekšējo darbaspēka mobilitāti (2019 Annual report on intra-EU labour mobility), pieejams tiešsaistē, ([saite](#))

² *Eurofound* (2019. gads), Kopīgas pārrobežu darba inspekcijas un to laikā savāktie pierādījumi (*Joint cross-border labour inspections and evidence gathered in their course*), pieejams tiešsaistē ([saite](#))

vietu. Tie ātri pielāgojas, lai izvairītos no inspekcijas. Visi šie faktori apdraud to dokumentu un uzņēmumu ierakstu vākšanu, salīdzināšanu un pārbaudi, kas vajadzīgi, lai īstenotu argumentētu rīcību³.

Eiropas Komisijas priekšsēdētājs Žans Klods Junkers (*Jean-Claude Juncker*) 2017. gada septembrī savā runā Eiropas Parlamentam par stāvokli Eiropas Savienībā paziņoja par Eiropas Darba iestādes izveidi. Pēc tam ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2019/1149 (turpmāk "EDI regula"), kas stājās spēkā 2019. gada 31. jūlijā, tika izveidota Eiropas Darba iestāde (turpmāk "EDI", "Iestāde").

Iestādes mērķis, kā noteikts EDI regulas 2. pantā, ir palīdzēt nodrošināt taisnīgu darbaspēka mobilitāti visā Savienībā un palīdzēt dalībvalstīm un Komisijai koordinēt sociālā nodrošinājuma sistēmas Savienībā. Šajā nolūkā EDI:

- ✓ atvieglo piekļuvi informācijai par tiesībām un pienākumiem attiecībā uz darbaspēka mobilitāti visā Savienībā, kā arī attiecīgajiem pakalpojumiem;
- ✓ veicina un uzlabo sadarbību starp dalībvalstīm attiecīgo Savienības tiesību aktu izpildē visā Savienībā, tostarp atvieglojot saskaņotas un kopīgas inspekcijas;
- ✓ uzņemas starpnieka lomu un veicina risinājuma rašanu pārrobežu strīdos starp dalībvalstīm;
- ✓ atbalsta sadarbību starp dalībvalstīm cīņā pret nedeklarētu darbu.

Saskaņā ar EDI regulas 8. panta 1. punktu Iestāde koordinē un sniedz atbalstu saskaņotām vai kopīgām inspekcijām jomās, kas ir Iestādes kompetencē (sk. 1. attēlu).

³ Eiropas platforma nedeklarēta darba novēršanai (2019. gads), Saskaņotas un kopīgas pārrobežu inspekcijas cīņā pret nedeklarētu darbu (*European Platform tackling undeclared work (2019), Cross-border concerted and joint inspections in the fight against undeclared work*).

1. attēls. Inspekcijas veids

Definīcija un inspekcijas vajadzības

Saskaņotas inspekcijas

Saskaņotas pārrobežu inspekcijas ir inspekcijas, ko veic vienlaikus divās vai vairākās DV attiecībā uz saistītām lietām, katrai valsts iestādei darbojoties savā teritorijā, un kam vajadzības gadījumā atbalstu sniedz leģatādes personāls.

Kopīgas inspekcijas

Kopīgas pārrobežu inspekcijas ir inspekcijas, ko kādā DV veic ar vienas vai vairāku citu DV valsts iestāžu dalību un kam vajadzības gadījumā atbalstu sniedz leģatādes personāls.

Gan saskaņotas, gan kopīgas inspekcijas *inter alia* ļauj salīdzināt viena un tā paša uzņēmuma dažādu darba vietu atbilstību dažādās valstīs, salīdzināt pierādījumus, dokumentus un liecības, kā arī var palīdzēt sagatavot/pamatot citā DV ierosinātu lietu, vācot vajadzīgos pierādījumus utt.

vienā vietā vienā DV

vairākās vietās vienā DV

vienā vai vairākās vietās divās vai vairākās DV

Kopīgas inspekcijas vienā vietā vienā dalībvalstī var radīt padziļinātas zināšanas vai precizēt konkrētu lietas informāciju, ko nevar noskaidrot tikai ar informācijas apmaiņu.

Piemēram, darba ņēmēju ļaunprātīgas norīkošanas darbā izcelšana, sazinoties ar darba ņēmējiem viņu dzimtajā valodā, var palīdzēt noteikt, vai viņi faktiski ir norīkoti darbā.

Tas pats, kas aprakstīts pa kreisi, bet ar plašāku darbības jomu — tā attiecas uz vienu uzņēmumu ar vairākiem birojiem vai filiālēm vai vairākiem uzņēmumiem vienā un tajā pašā ekonomikas nozarē.

Vairākās dalībvalstīs tiek veiktas kopīgas vai saskaņotas inspekcijas, lai pievērstos sarežģītākām un/vai augošām darbaspēka pārrobežu mobilitātes problēmām, piemēram, pagaidu darba aģentūrām vai tīkliem, kas darbojas vairāk nekā vienā dalībvalstī. Tās veic, lai vērstos pret tiesību subjektiem, kas strauji mainās, vai vairākiem apakšuzņēmējiem.

1.2 EDI atbalstīto SKI galvenie dalībnieki un darbplūsmas

Saskaņā ar EDI regulas 8. panta 1. punktu viena vai vairākas dalībvalstis var pieprasīt saskaņotu un kopīgu inspekciju uzsākšanu. Turklāt lestage pēc savas iniciatīvas var ierosināt attiecīgo dalībvalstu iestādēm veikt SKI. Bez tam saskaņā ar EDI regulas 8. panta 1. punktu valsts līmeņa sociālo partneru organizācijas var vērst lestage uzmanību uz konkrētiem gadījumiem (sk. 2. attēlu).

2. attēls. Inspekcijas iniciators

EDI

Var ierosināt saskaņotu un kopīgu inspekciju

DV

Var pieprasīt saskaņotu un kopīgu inspekciju

SPO

Var vērst EDI uzmanību uz konkrētu gadījumu

Šie dalībnieki var iniciēt trīs pamata darbplūsmas, lai plānotu, īstenotu EDI atbalstīto SKI un veiktu turpmākus pasākumus. Šajā dokumentā ir aprakstītas šīs darbplūsmas, galveno uzmanību pievēršot visam inspekcijas procesam no iniciatoru viedokļa.

Paraugprakse

Ir svarīgi apsvērt iespēju izveidot jauktas grupas, kuru sastāvā ir dažādas kompetentās iestādes un attiecīgā gadījumā citas ieinteresētās personas, lai veiktu inspekciju.

1.3 Vadlīniju mērķis

Šis dokuments aptver nepieciešamos aspektus, lai palīdzētu dalībvalstīm veikt saskaņotas vai kopīgas pārrobežu inspekcijas, īpašu uzmanību pievēršot EDI izstrādāto rīku un veidņu izmantošanai.

Tie sniedz praktiskas norādes valstuzpildiestādēm par to, kā sagatavot un īstenot efektīvas pārrobežu inspekcijas un veiktu turpmākus pasākumus, lai nodrošinātu, ka ES noteikumi par darbaspēka mobilitāti tiek īstenoti taisnīgi, vienkārši un efektīvi.

Šajās vadlīnijās ir ietverta arī juridiskā pamata analīze par SKI, pierādījumu izmantošanu SKI un inspektoru lomu uzņēmējās dalībvalstīs (sīkāku informāciju sk. [4. pielikumā](#)).

Vadlīnijas būtu jālasa kopā ar praktisko speciālistu rīkkopu, kuru izstrādājusi Eiropas platforma nedeklarēta darba novēršanai⁴ un kurā sniegta sīkāka informācija par stratēģisko pieeju attiecībā uz nedeklarētu pārrobežu darbu un soļiem sekmīgai inspekcijai.

Šīs vadlīnijas ir svarīgas inspektoriem attiecīgajās izpildstrukturās (piemēram, dalībvalstu inspektorātos vai citās iestādēs), un to mērķis ir viņus atbalstīt, sniedzot norādījumus par to, kā soli pa solim veikt SKI (sk. 3. attēlu).

Iestādes darbības jomā ietilpst:

- ✓ darbaņēmēju pārvietošanās brīvība (Regula (ES) Nr. 492/2011 un Direktīva 2014/54/ES);
- ✓ EURES (Regula (ES) 2016/589);
- ✓ darbaņēmēju norīkošana darbā (Direktīva 96/71/EK (grozīta ar Direktīvu (ES) 2018/957) un Direktīva 2014/67/ES);
- ✓ sociālā nodrošinājuma koordinācija (Regula (EK) Nr. 883/2004 un Regula (EK) Nr. 987/2009, Regula (ES) Nr. 1231/2010), kā arī Padomes Regulas (EEK) Nr. 1408/71 un (EEK) Nr. 547/72 un (EK) Nr. 859/2003, ciktāl tās vēl ir piemērojamas;
- ✓ starptautisko autopārvadājumu noteikumu sociālie aspekti (Regula (EK) Nr. 561/2006; Direktīva 2006/22/EK; Regula (EK) Nr. 1071/2009).

⁴ Eiropas platforma nedeklarēta darba novēršanai (2019. gads). Praktisko speciālistu rīkkopa — saskaņotas un kopīgas pārrobežu inspekcijas (Practitioners' toolkit: cross-border concerted and joint inspections).

1.4 Soļi sekmīgai SKI

1.4.1 Saskaņotu un kopīgu inspekciju plānošana

Būtiska nozīme ir pareizai inspekcijas plānošanai. Bez tās ir maza varbūtība, ka inspekcija būs efektīva, un inspekcija var nesniegt vajadzīgos rezultātus. Plānošana nodrošina darbību veiksmīgu norisi un resursu efektīvu sadali.

SKI plānošana sākas ar tādas lietas identificēšanu un precizēšanu, kurā vajadzīga pārrobežu sadarbība ([lietas apraksta \(1. pielikums\)](#) sagatavošana), un beidzas ar galīgo nolīgumu par saskaņotu un kopīgu pārrobežu inspekciju, kas ietverts [2. pielikumā](#) (turpmāk "Nolīgums"). Nolīgums ietver inspekcijas plānu ([2.a pielikums](#)), kas SKI iniciatoram jā sagatavo kopā ar plānošanas posmā iesaistītajām ieinteresētajām personām.

1.4.2 Saskaņotu un kopīgu inspekciju īstenošana

Īstenošanas posmā ir aprakstīti saskaņoto un kopīgo inspekciju posmi, kas veicami uz vietas.

Īstenošanas posmā visi grupas dalībnieki ievēro norādījumus, kas ietverti Nolīgumā un/vai inspekcijas plānā. Lēmumus (tostarp par jebkādiem neparedzētiem notikumiem vai nepieciešamo elastīgumu Nolīguma ietvaros) pieņem koordinatori, izmantojot norādītos saziņas kanālus.

Inspektori cenšas precizēt inspekcijas lietas, piemēram, identificējot visas darbības un darbiniekus uz vietas. Darba devējam vai atbildīgajam vadītājam var lūgt iesniegt visu reģistrēto darbinieku sarakstu, norādot viņu nodarbinātības statusu (darba līgumi un līguma veids — pašnodarbinātie, apakšuzņēmēja darbinieki vai pagaidu darbinieki), darba laiku, algas,

A1 veidlapas, darba un uzturēšanās atļaujas. Pēc tam šo informāciju salīdzina ar darba ņēmēju paziņojumiem, dokumentiem un oficiālajiem reģistriem vai datubāzēm. To pašu pārbaudi var piemērot apakšuzņēmēja darbiniekiem (parasti turpmāko pasākumu apmeklējuma laikā). Precīzas inspekcijas metodoloģijas pamatā ir iesaistīto iestāžu galvenais mērķis un savstarpēja vienošanās.

Ja SKI tiek uzsākta, pamatojoties uz SPO sniegto informāciju, EDI novērtē lietu un nosaka, kāds pasākums (ja tāds ir) ir piemērots lietas risināšanai, un informē visas iesaistītās puses.

1.4.3 Turpmākie pasākumi pēc saskaņotām un kopīgām inspekcijām

Turpmākie pasākumi pēc pārrobežu inspekcijām ir nepieciešami, lai sasniegtu šādus trīs galvenos mērķus:

- ✓ palielināt saskaņoto un kopīgo inspekciju efektivitāti;
- ✓ palielināt inspektoru un citu attiecīgo iestāžu spēju novērtēt un novērst riskus, kas saistīti ar jauniem un sarežģītiem darbaspēka mobilitātes gadījumiem;
- ✓ mainīt darba devēju un darba ņēmēju uzvedību (piemēram, palielināt deklarēto darbinieku skaitu inspicētajā uzņēmumā vai nozarē).⁵

Šajā posmā tiek īstenoti turpmākie pasākumi, par kuriem panākta vienošanās pēcinspekcijas ziņojumā ([3. pielikums](#)).

3. attēls. Soļi sekmīgām SKI

Plānošana

Īstenošana

Turpmākie pasākumi

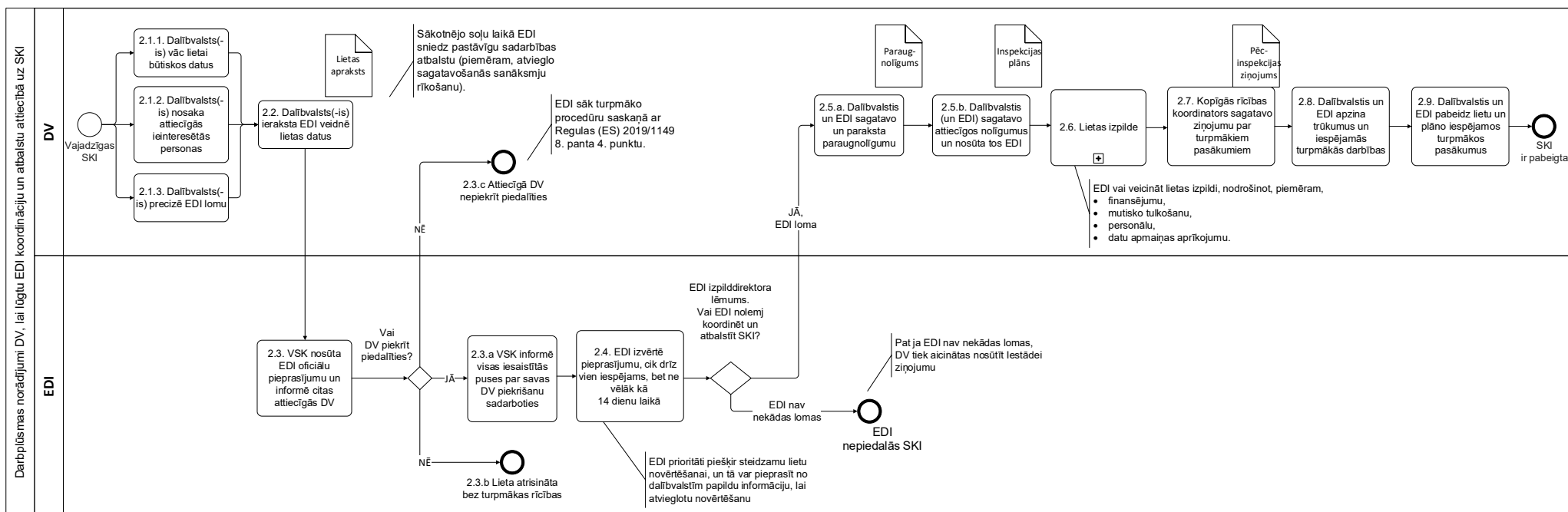
⁵ Avots: Eiropas platforma nedeklarēta darba novēršanai (2019. gads), mācību resursu dokuments no tematiskās pārskatīšanas darbsemināra par saskaņotām un kopīgām pārrobežu inspekcijām, Lisabona, Portugāle, 2019. gada 28. februāris un 1. marts.

2. Darbplūsmas norādījumi dalībvalstīm, lai lūgtu EDI koordināciju un atbalstu SKI īstenošanā

Saskaņā ar EDI regulas 8. panta 1. punktu dalībvalstis var lūgt saskaņotu un kopīgu inspekciju uzsākšanu. Darbplūsmas norādījumos dalībvalstīm ir noteikti un piedāvāti praktiski soļi attiecībā uz to, kā sagatavot un īstenot efektīvu saskaņotu vai kopīgu

inspekciju un veikt turpmākos pasākumus. Šie darbplūsmas norādījumi attiecas arī uz gadījumiem, kad viena vai vairākas dalībvalstis nolemj nepiedalīties saskaņotā vai kopīgā inspekcijā.

4. attēls. Darbplūsmas norādījumi dalībvalstīm, lai lūgtu EDI koordināciju un atbalstu SKI īstenošanā

* Atsevišķu soļu numerācija darbplūsmas norādījumos atbilst turpmāk sniegtajam detalizētajam aprakstam.

Paskaidrojumi

2.1 Identificē un precizē lietu

2.1.1 Dalībvalsts vāc ar lietu saistītos datus

Inspekcija būtu jāuzsāk uz nopietnu sūdzību, atkārtotu pārobežu problēmu vai riska novērtēšanas rezultātu pamata. SKI mērķis ir risināt šādus jautājumus:

- ☑ neatbilstība piemērojamiem Eiropas un valstu noteikumiem par darba ņēmēju brīvu pārvietošanos un/vai
- ☑ neatbilstība piemērojamiem Eiropas un valstu noteikumiem par pakalpojumu brīvu apriti (darba ņēmēju norīkošana).

SKI īstermiņa mērķi ir uzlikt sodus, atgūt iemaksas, slēgt uzņēmumus, aizsargāt mobilos darba ņēmējus utt. Ilgtermiņa mērķis ir, piemēram, nedeklarētu un nepietiekami deklarētu darbu konkrētā nozarē vai efektīvi izpildīt piemērojamos noteikumus, kas paredzēti Eiropas un valstu tiesību sistēmā (piemēram, minimālā alga, darba laiks, pareiza sociālā nodrošinājuma iemaksu veikšana utt.).

SKI galveno mērķi, īstermiņa un ilgtermiņa mērķus nosaka nolīgumā.

Svarīgi

Ir ļoti ieteicams, lai dalībvalsts jau būtu veikusi dažas izmeklēšanas darbības saistībā ar attiecīgo lietu pirms kopīgu pasākumu sākšanas un sazināšanās ar iesaistītajām pusēm.

2.1.2 Dalībvalsts nosaka attiecīgās ieinteresētās personas

Darbaspēka mobilitātes ļaunprātīgas izmantošanas veidi kļūst arvien sarežģītāki, tāpēc ir vajadzīgas arī sarežģītākas pārobežu inspekcijas, ko veic divās vai vairākās dalībvalstīs. Tas ļauj izmeklēt lietas visā piegādes ķēdē, tostarp darbības, ko veic vairāki uzņēmumi/apakšuzņēmēji, kuri atrodas dažādās valstīs. Lai veiktu inspekcijas, ir labi jāizprot iesaistīto partnervalstu tiesību akti, dokumenti, kas vajadzīgi kā pierādījumi, un vispiemērotākās izmeklēšanas metodes vai ārējā palīdzība (ko sniedz policija, sociālie partneri utt.). Tāpēc dažās sarežģītās lietās ir jāiesaista citas ieinteresētās personas — citas dalībvalstis, valsts vai starptautiskās struktūras (piemēram, *EU-OSHA*, Eiropols, *Eurojust*), tostarp attiecīgā gadījumā sociālie partneri un sociālo partneru paritārās iestādes. SKI iniciators noteiks un

precizēs, kāpēc tās būtu jāiesaista un kādas darbības tām būtu jāveic.

Ja inspekciju veic, piedaloties citām ieinteresētajām personām, ir būtiski plānošanas procesā iesaistīt visas ieinteresētās personas. Katrai ieinteresētajai personai jābūt skaidrai izpratnei par inspekcijas mērķiem, katras ieinteresētās personas lomu, izmantotajām metodēm, personu(-ām), kas uzņemas vadību, un veidu, kā notiks informācijas izplatšana un paziņošana.

Policija un prokurori var atbalstīt pārobežu inspekcijas augsta riska nozarēs vai sarežģītās krāpšanas un darbaspēka ekspluatācijas lietās, slēdzot darba vietas, izmantojot alternatīvas izmeklēšanas metodes (piemēram, telefonsarunu noklausīšanos / mājokļa pārmeklēšanu) un garantējot inspektoru drošību.

Iespējamais *Eurojust* un Eiropola atbalsts

Eurojust

Eurojust ir ES tiesu iestāžu sadarbības aģentūra. Tās kompetencē ir apkarot organizēto noziedzību, smagus noziegumus un terorismu. *Eurojust*, darbojoties ar savu valstu biroju starpniecību vai kā "kolēģija", var jo īpaši lūgt attiecīgajām dalībvalstu iestādēm izveidot kopējas izmeklēšanas grupas. Valstu biroji ir tiesīgi piedalīties šādās grupās, tostarp to izveidē. Tiesu iestāžu sadarbība krimināllietās un policijas sadarbība ļauj veikt dažādu veidu kopīgas izmeklēšanas, t. i., izmeklēšanas, kurās vienas dalībvalsts amatpersonas piedalās izmeklēšanā citas dalībvalsts teritorijā. Amatpersonas var palīdzēt identificēt noziedzīgas darbības, sniegt pamatinformāciju un vākt pierādījumus, izvairoties no vajadzības pēc oficiāliem savstarpējas tiesiskās palīdzības pieprasījumiem. Tās var arī palīdzēt uzlabot valstu darba inspektoru digitālās, starpkultūru un valodu prasmes un viņu tehniskās un likumdošanas zināšanas.

Eiropols

Eiropols ir ES tiesībsardzības sadarbības aģentūra. Tā atbalsta un stiprina attiecīgo dalībvalstu iestāžu darbības un to savstarpējo sadarbību, novēršot un apkarojot smagus noziegumus, kas skar divas vai vairākas dalībvalstis, terorismu un noziegumus, kas ietekmē vispārējās intereses, uz kurām attiecas Savienības politika.

Eiropols var palīdzēt lietās, kas saistītas ar krāpšanu sociālā nodrošinājuma pabalstu jomā, (nedokumentētu) darba ņēmēju ekonomisko ekspluatēšanu vai sociālā nodrošinājuma iemaksu neveikšanu. Tā var izdot Eiropas izmeklēšanas rīkojumu, izveidot kopīgu izmeklēšanas grupu un nodrošināt pārrobežu izpildi, izmantojot Eiropas apcietināšanas orderi (EAO), un finansiālu sankciju savstarpēju atzīšanu.

Avots: Eiropas platforma nedeklarēta darba novēršanai (2019. gads), mācību resursu dokuments no tematiskās pārskatīšanas darbsemināra par saskaņotām un kopīgām pārrobežu inspekcijām, Lisabona, Portugāle, 2019. gada 28. februāris un 1. marts.

Sociālie partneri (darba devēju apvienības un arodbiedrības) var palīdzēt norādīt uz darba tiesību pārkāpumiem vai krāpšanas shēmām, izmantojot darba tirgus analīzi un vietējo informāciju par darba apstākļiem un apakšuzņēmējiem. Piemēram, dažās valstīs sociālie partneri vai paritārās iestādes, ko tie izveido un vada, pārbauda atbilstību koplīgumiem; šī informācija var papildināt riska analīzi vai inspekcijas darbības. Sociālie partneri var arī palīdzēt sagatavot pārrobežu inspekcijas, sniedzot atbalstu ar speciālajām zināšanām par darba, veselības un drošības standartu novērtēšanu. Tāpat kā valstu inspekcijās, sociālie partneri var arī piedalīties pārrobežu inspekcijās, lai atbalstītu inspektoros ar savām zināšanām par nozari un konkrētiem darbaspēka mobilitātes jautājumiem. Tomēr, tāpat kā tas ir ārvalstu inspektoru statusa gadījumā, arī saistībā ar sociālā partnera pārstāvja statusu var rasties juridiski šķēršļi.

Lai iegūtu plašāku informāciju, sk. sadarbības ar partneriem piemērus.⁶

Kā EDI var palīdzēt?

EDI sadarbojas ar Eiropolu un attiecīgā gadījumā ar *Eurojust*, lai vajadzības gadījumā izmeklētu lietas, piemēram, cilvēku tirdzniecības lietas vai lietas saistībā ar sarežģītiem krāpnieciskiem tīkliem, un veiktu kriminālvajāšanu. Valstu sadarbības koordinatori var lūgt atbalstu no *Eurojust* un/vai Eiropola informācijas iegūšanai no to datubāzes

vai juridiskiem/praktiskiem pasākumiem, lai sadarbotos ar kopēju izmeklēšanas grupu un veicinātu datu drošu apmaiņu.

Izveidojot pastāvīgu sadarbības kārtību ar Eiropolu un *Eurojust*, lai īstenotu sadarbības procedūras.

Sniedzot pastāvīgu sadarbības atbalstu (piemēram, atvieglojot sagatavošanās sanāksmes).

2.1.3 Dalībvalstis precizē EDI lomu

Dalībvalstis kopā ar EDI precizē EDI lomu un atbalstu (personāla, konceptuālo, loģistikas, tehnisko, juridisko vai ar tulkošanu saistītu atbalstu), kas vajadzīgs no EDI, lai veiktu inspekciju, tostarp aplēstās izmaksas (transporta, izmitināšanas, mutiskās tulkošanas, juridisko konsultāciju, IT rīku u. c. izmaksas).

2.2 Dalībvalstis ieraksta EDI veidnē lietas datus

Svarīgi

Saskaņā ar EDI regulas 8. panta 5. punktu dalībvalstis un leģende **informāciju** par plānotajām inspekcijām **uzskata par konfidenciālu** un trešām personām to neizpauž.

Pamatinformācija par lietu

Dalībvalstij būtu jāsniedz sākotnējās sūdzības vai savāktās informācijas vispārīgs apraksts. Visa būtiskā informācija par lietu un pieejamie pierādījumi būtu jānorāda lietas aprakstā ([1. pielikums](#)), piemēram, informācija, kas iegūta sākotnējā izpētē vai kopīgā riska novērtējumā, iepriekšējās izmeklēšanās, tostarp konstatētie pārkāpumi, un informācija par darbībām, kas jau veiktas, lai problēmu risinātu valsts vai ES līmenī, šādu darbību rezultātiem un citu dalībvalstu vai ieinteresēto personu iesaisti (attiecīgā gadījumā).

⁶ Avots: Eiropas platforma nedeklarēta darba novēršanai. Tematiskās pārskatīšanas darbseminārs par KIS, Lisabona, Portugāle, 2019. gada 28. februāris un 1. marts.

- ✓ Lietas apraksts un priekšvēsture, tostarp dalībvalstis, kurās notikuši pārkāpumi, attiecīgie uzņēmumi vai darba devēji un iepriekšējie pasākumi lietas risināšanai, ja tie ir zināmi.
- ✓ Pieprasījuma pamatojums un problēmas tvērums.
- ✓ Attiecīgo valsts vai Eiropas tiesību aktu identifikācija.
- ✓ Šķēršļi, kurus EDI iesaistīšanās var palīdzēt pārvarēt.

Inspicējamā nozare un vienība(-as) katrā dalībvalstī

Dalībvalsts precizē ekonomikas nozari, kurā uzņēmums darbojas. Pastāv būtiskas atšķirības starp būvlaukuma, lauksaimniecības objekta vai viesmīlības nozares (*HORECA*) inspekciju. Piemēro atšķirīgus reģistrācijas un licencēšanas noteikumus attiecībā uz darba laiku un to dokumentu veidiem, kuri jāglabā uzņēmumiem.

Dalībvalsts norāda arī uzņēmuma(-u), pret kuru(-iem) vērsas, nosaukumu(-us), ja tas (tie) ir zināms(-i).

Inspekcijas koordinators(-i)

Vispārējais koordinators atbild par organizatoriskiem un procesuāliem jautājumiem, tostarp par ziņojumu sagatavošanu. Ieceltajai personai principā vajadzētu būt vienam no valsts koordinatoriem vai EDI atbildīgajam darbiniekam. Dalībvalsts sniedz tās struktūras un personas kontaktinformāciju, kura ir atbildīga par ierosinātās saskaņotās/kopīgās inspekcijas koordināciju valsts līmenī, pieprasījuma iesniedzējam dalībvalstīm un, ja iespējams, citām attiecīgajām dalībvalstīm.

Citas ieinteresētās personas un iesaistīto personu skaits

Dalībvalsts norāda citas iesaistītās valsts vai starptautiskās organizācijas, tostarp attiecīgā gadījumā sociālo partneru organizācijas, un apraksta, kāpēc tās būtu jāiesaista un kādas darbības tām būtu jāveic.

To uzņēmumu un mobilo darba ņēmēju skaits, uz kuriem attiecas inspekcija

Dalībvalsts norāda lietā tieši iesaistīto uzņēmumu un mobilo darba ņēmēju (tostarp norīkoto darba ņēmēju, pašnodarbināto personu, cits statuss (piemēram, uzņēmuma īpašnieks, brīvprātīgais)) aplēsto skaitu,

lai EDI varētu novērtēt iespējamo pārkāpumu ietekmi uz darba ņēmējiem un/vai darba tirgu.

Informācija par reģistrēto un faktisko (tostarp nedeklarēto) darbinieku skaitu noteiks uz vietas vajadzīgo inspektoru skaitu.

Aplēstās izmaksas, kas jāsedz EDI, un cits atbalsts

Dalībvalsts kopā ar EDI precizē no EDI vajadzīgo atbalstu inspekcijas veikšanai, tostarp aptuveni aplēstas izmaksas (transporta, izmitināšanas, mutiskās tulkošanas, juridisko konsultāciju, IT rīku u. c. izmaksas).

2.3 VSK nosūta EDI oficiālu atbalsta pieprasījumu un informē citas attiecīgās dalībvalstis

Kad VSK nosūta EDI oficiālu atbalsta pieprasījumu un informē citas attiecīgās dalībvalstis, ir iespējami trīs scenāriji:

- ✓ visas dalībvalstis piekrīt piedalīties SKI, t. i., konkrēti VSK paziņo citām iesaistītajām pusēm par piekrišanu dalībai;
- ✓ tiek panākta vienošanās par noregulējumu bez pārrobežu inspekcijas, un turpmāka rīcība nav vajadzīga;
- ✓ viena vai vairākas dalībvalstis nepiekrīt piedalīties.

Ja viena vai vairākas dalībvalstis nolēm nepiedalīties saskaņotā vai kopīgā inspekcijā, pārējo dalībvalstu valsts iestādes šādu inspekciju veic tikai iesaistītajās dalībvalstīs. Dalībvalstis, kas nolēm nepiedalīties, ievēro informācijas par šādu inspekciju konfidencialitāti.

Saskaņā ar EDI regulas 8. panta 4. punktu lestāde nosaka un pieņem kārtību, lai nodrošinātu atbilstīgus turpmākos pasākumus gadījumā, ja kāda dalībvalsts nolēm nepiedalīties saskaņotā vai kopīgā inspekcijā. Šādā gadījumā:

- ✓ attiecīgā dalībvalsts bez nepamatotas kavēšanās informē lestādi un pārējās attiecīgās dalībvalstis rakstiski, tostarp izmantojot elektroniskus līdzekļus, par sava lēmuma iemesliem un par pasākumiem, ko tā plāno veikt, lai atrisinātu konkrēto lietu (norādot konkrētas darbības un periodu), ja tādi ir paredzēti;
- ✓ Attiecīgā dalībvalsts informē lestādi un pārējās

dalībvalstis par veikto pasākumu rezultātiem, tiklīdz tie ir zināmi;

- ☑ Iestāde var ierosināt, ka dalībvalsts, kas nav piedalījies saskaņotā vai kopīgā inspekcijā, brīvprātīgi veic pati savu inspekciju.

2.4 EDI izvērtē pieprasījumu par atbalstu SKI

EDI izvērtē pieprasījumu, pamatojoties uz saskaņotu kritēriju kopumu, cik drīz vien iespējams, bet ne vēlāk kā 14 dienu laikā. EDI prioritāti piešķir steidzamai lietu novērtēšanai, un tā var pieprasīt no dalībvalstīm papildu informāciju, lai atvieglotu novērtēšanu. Steidzamām lietām tiek piešķirta prioritāte, bet izvērtēšanas kritēriji joprojām ir piemērojami.

Turpmāk norādītie kritēriji tiek izmantoti par pamatu, EDI izvērtējot inspekciju pieprasījumus.

5. attēls. Kritēriji, pēc kuriem EDI novērtē lietu

Atbilstības kritēriji

Lai varētu saņemt atbalstu ierosinātās inspekcijas veikšanai, inspekcijai būtu jāattiecas uz pārrobežu lietu, kas ietilpst EDI darbības jomā, kā noteikts EDI regulas 1. pantā.

To darba ņēmēju/uzņēmumu skaits, uz kuriem attiecas inspekcija

EDI atbalsta ģeogrāfiskā izklide

Lietas nepieciešamība

Prioritāte būtu jāpiešķir lietām, attiecībā uz kurām ir vajadzīga rīcība, jo problēma atkārtojas, tā iepriekš netika atrisināta, vai pārkāpumu smaguma dēļ vai saistībā ar aizdomīgo darbību veidu utt.

Ietekmes uz darba ņēmējiem un/vai darba tirgiem smagums

EDI būtu jānosaka lietu prioritātes atkarībā no pārkāpumu smaguma (piemēram, lietas, kas saistītas ar organizētu krāpšanu/noziedzību utt.) un ietekmes uz darba ņēmējiem vietējā vai valsts darba tirgū.

Nozaru aptvērums

EDI būtu jākoncentrējas uz prioritārajām nozarēm, kas apzinātas pēc riska novērtējuma un ko apstiprinājusi valde. Tomēr EDI būtu jācenšas nodrošināt, ka tiek aptvertas citas nozares, kurās lietas nepārprotami atbilst iepriekš minētajiem kritērijiem.

Ja EDI novērtējumā tiek secināts, ka konkrētajā lietā EDI nav veicamas lomas, tā nepiedalās inspekcijā.

Kad EDI piedalās SKI, vienmēr ir piemērojams Nolīguma paraugs, kas ietver arī inspekcijas plānu.

Kad EDI nepiedalās SKI, dalībnieki ir mudināti izmantot Nolīguma veidni, tostarp inspekcijas plānu, kā norādījumus, kā arī ziņot ESI par SKI rezultātiem ([3. pielikums](#)).

Nolīguma un inspekcijas plāna paraugus var pielāgot SKI iesaistīto dalībvalstu tiesību aktiem un praksei. Piemēram, minēto veidņu daļas pēc vajadzības var pavairot atbilstīgi to dalībvalstu skaitam, kuras piedalās SKI (dalībvalstij B, C, D utt). Abos dokumentos pēc to sagatavošanas būtu jāsniedz sīki norādījumi par to, kā rīkoties SKI laikā.

2.5 Dalībvalstis un EDI aizpilda un paraksta Nolīgumu un vienojas par SKI specifiku

Nolīguma ([2. pielikums](#)) parakstīšana (un inspekcijas plāna ([2.a pielikums](#)) aizpildīšana) ir pēdējais solis, lai formalizētu galvenos pienākumus un soļus, kas pusēm jāveic, lai sasniegtu to mērķus attiecībā uz darbaspēka mobilitātes ļaunprātīgas izmantošanas apkarošanu.

Ja Nolīguma parakstīšanas brīdī iesaistīto dalībvalstu rīcībā nav pietiekamas informācijas, lai aizpildītu inspekcijas plānu, tās var izvēlēties to darīt vēlākā posmā.

Lai gan visu iesaistīto dalībvalstu vienošanās ir priekšnoteikums saskaņotu vai kopīgu inspekciju uzsākšanai, saskaņā ar 8. panta 4. punktu Iestāde nosaka un pieņem kārtību, lai nodrošinātu atbilstīgus turpmākos pasākumus gadījumā, ja dalībvalsts(-is) nolēmj nepiedalīties saskaņotā vai kopīgā inspekcijā.

2.5.1 Izlemj par saskaņotās vai kopīgās inspekcijas veidu

Izvēle attiecībā uz to, kad un kāda veida pārrobežu inspekcijas veikt, ir atkarīga no individuāliem gadījumiem. Pārrobežu inspekcijas parasti izvēlas kā metodi, lai risinātu plaša mēroga un sarežģītus darbaspēka mobilitātes ļaunprātīgas izmantošanas gadījumus. Piemēram, krāpnieciskām pagaidu darba aģentūru un pastkastītes uzņēmumu gadījumā ir vajadzīgi dažādu veidu pierādījumi, bieži vien no vairākām valstīm. Lēmumu veikt pārrobežu inspekciju pieņem, pamatojoties uz šādiem aspektiem:

- ☑ lietas ģeogrāfiskais mērogs, kas aptver divas vai vairākas dalībvalstis (pat ja sākotnējās

pārrobežu inspekcijas ģeogrāfiskais tvērums aprobežojas ar divām valstīm, tas joprojām var novest pie plašāka mēroga izmeklēšanas dažādās valstīs);

- ☑ izpratne par to, ka pārrobežu lietas ir sarežģītākas un grūtāk risināmas un tiek izmantotas gadījumos, kad pārkāpumus nevar pierādīt ar citiem līdzekļiem (piemēram, noskaidrošana, izmantojot informācijas apmaiņu);
- ☑ ja nedeklarēta darba motīvs ir tik dziļi iesakņojies, ka netiešas inspekcijas, kuru mērķis ir palielināt apņemšanos īstenot likumīgu rīcību, nebūs efektīvas.

Ja partneri nolemj, ka pārrobežu inspekcija ir visefektīvākais veids, kā novērst darbaspēka mobilitātes ļaunprātīgu izmantošanu, tiem ir jāprecizē, vai inspekcija ir vispārīga vai paredzēta konkrētas problēmas risināšanai, jānosaka piemērotākais SKI veids un jāveic turpmāk norādītie sagatavošanās darbi.

- ☑ Saskaņotu inspekciju gadījumā nav vajadzīga pilnīga izpratne par tās partnerorganizācijas izmeklēšanas pilnvarām, kura darbojas uz vietas. Tomēr to veikšanai ir vajadzīga laba izpratne par iesaistīto partnervalstu piemērojamiem tiesību aktiem, dokumentiem, kas vajadzīgi kā pierādījumi, un vispiemērotākajām izmeklēšanas metodēm vai ārējo palīdzību (ko sniedz policija, sociālie partneri u. c.). Tā kā saskaņotās inspekcijās var būt nepieciešams veikt apmeklējumus uz vietas (tos veic izpildiestādes katrā valstī), abām dalībvalstīm būtu jāvienojas par jautājumiem, kas jāuzdod interviju laikā, un par vajadzīgo liecību veidu.
- ☑ Kopīgas inspekcijas vienā vai vairākos uzņēmumos vienā valstī — šāda veida darbībai ir vajadzīgas pirmsapspriedes starp grupām un grupu vadītājiem ar visām iesaistītajām iestādēm par uzdevumiem, kas veicami inspekcijas laikā.
- ☑ Kopīgas inspekcijas vienā vai vairākās vietās divās vai vairākās dalībvalstīs. Lai veiktu kriminālvajāšanu pret sarežģītiem krāpnieciskiem tīkliem, kas darbojas visā ES/EEZ, ir vajadzīgi papildu pasākumi, piemēram, koordinācijas sanāksmes un datu vākšana no dažādiem avotiem.

Palīdzību var sniegt arī ES tiesībsardzības iestādes, piemēram, *Eurojust* un Eiropols. Sarežģītākās darbaspēka mobilitātes ļaunprātīgas izmantošanas lietās ir ieteicams informēt citas dalībvalstis par darbībām un konstatējumiem.

2.5.2 Izvēlas piemērotu laiku

Pārrobežu inspekciju gadījumā ir rūpīgi izvēlas to veikšanas laiks, kas ir atkarīgs arī no tā, vai inspekcijas ir proaktīvas vai reaktīvas:

- ☑ proaktīvi apmeklējumi var būt regulāri (preventīvas inspekcijas), veikti kā pēcpārbaudes, lai pārbaudītu atbilstību, vai var būt daļa no stratēģiskas pieejas, lai vērstos pret apzinātajiem riska uzņēmumiem vai nozarēm;
- ☑ reaktīvi apmeklējumi parasti notiek pēc negadījuma vai sūdzības, ko reģistrējuši darba ņēmēji, arodbiedrības, nevalstiskās organizācijas vai darba devēji, pēc *IMI* pieprasījuma, kas saņemts no citas dalībvalsts, vai pēc notikuma atspoguļošanas plašsaziņas līdzekļos.

Atbilstoši valsts praksei abu veidu inspekcijas var būt iepriekš izziņotas vai neizziņotas. Tāpēc pārrobežu inspekcijas veikšanas laiks ir atkarīgs no šiem faktoriem, kā arī no nozares īpatnībām.

Saskaņotām inspekcijām var būt lielāka ietekme, ja tās veic vienlaicīgi katrā dalībvalstī. Tas rada pārsteiguma efektu, kā rezultātā var iegūt vairāk pierādījumu.

2.5.3 Pirmsapspriedes

Pirms/pēc inspekcijas būtu jāorganizē pirmsapspriede/pēcapspriede. Ir ļoti svarīgi, lai tajā piedalītos visas attiecīgās nodaļas/personas un attiecīgā gadījumā EDI personāls; tas jo īpaši attiecas uz pirmsapspriedi pirms inspekcijas.

2.5.4 Datu apmaiņas koordinācija

Izpildiestādēm būtu jānorāda, kura(-s) persona(-as) būs atbildīga(-as) par visu attiecīgo datu apmaiņu, attiecīgā gadījumā iesaistot EDI inspekciju nodaļu, un jāprecizē, kuri saziņas kanāli tiks izmantoti. Atkarībā no informācijas veida var būt nepieciešama datu pārsūtīšana, izmantojot *IMI*, citas ES sistēmas vai šifrētu digitālo saziņu.

Informācijas apmaiņas pamatprincipi

- ✓ Ja iespējams, informācijas apmaiņai izmanto *IMI*. Tā ir droša metode datu apmaiņai ar vairākām dalībvalstīm. Pretējā gadījumā izmanto citas ES sistēmas vai šifrētu digitālo saziņu, ja nepieciešams, atkarībā no informācijas veida.
- ✓ Tehnisko atbalstu un juridiskas konsultācijas var saņemt no EDI, *Eurojust*, Eiropola un *Eurofisc* (piemēram, *Eurojust* valstu sadarbības koordinatori var sniegt konsultācijas par valsts prasībām attiecībā uz pierādījumiem).
- ✓ Nodrošina šifrēšanu un ar parolēm aizsargātas datubāzes, datorus, klēpj datorus, mobilos tālruņus.
- ✓ Izmanto vienotas veidnes (ko dara pieejamas EDI un/vai valstu iestādes), lai nodrošinātu, ka tiek ievēroti valsts tiesību akti un datu aizsardzības noteikumi.
- ✓ Izmanto pamatnostādnes — Eiropas Datu aizsardzības kolēģijas (EDAK) pamatnostādnes un datu aizsardzības pamatnostādnes *IMI* lietotājiem.

Inspekcijas plānā būtu jānorāda vajadzīgā informācija / dokumenti / pierādījumi, kas jāiegūst inspicētajā(-ās) vienībā(-ās) (neizsmelošs saraksts):

- ✓ darba laika uzskaites lapas, algas aprēķini,
- ✓ rakstiski līgumi,
- ✓ e-pasta vēstules par personālu,
- ✓ visi ienākošie/izejošie rēķini,
- ✓ bankas darījumi,
- ✓ A1 sertifikāti,
- ✓ cita informācija / dokumenti / pierādījumi.

Kā EDI var palīdzēt?

Sekmējot sadarbību un informācijas apmaiņu starp dalībvalstīm visā darbaspēka mobilitātes tiesību aktu klāstā. VSK nodrošina fizisku kontaktpunktu starp ES līmeni, valsts administrāciju(-ām) un citu dalībvalstu iestādēm, kas sadarbojas ar līdzgaitniekiem no citām valstīm.

Atbalsts attiecīgo kontaktpersonu identificēšanai.

Veicina elektronisko rīku un procedūru izmantošanu ziņojumu apmaiņai (piemēram, *IMI*, *EESSI*).

Veicina novatorisku pieeju izmantošanu sadarbībai un veicina elektronisko apmaiņas mehānismu un datubāzu izmantošanu.

2.5.5 Nosaka paredzamos pasākumus

Iesaistītajām iestādēm būtu jānosaka paredzami pasākumi, kas grupai(-ām) jāveic SKI laikā:

- ✓ galvenās inspicējamās vienības apmeklējums saskaņā ar standarta procedūrām;
- ✓ darba devēja intervēšana;
- ✓ darbinieku uzklaustīšana;
- ✓ grāmatveža biroja apmeklējums saskaņā ar standarta procedūrām;
- ✓ attiecīgo dokumentu meklēšana un kopiju izgatavošana;
- ✓ citi pasākumi.

2.5.6 Nosaka metodiku un turpmākus norādījumus

Darbinieku un citu attiecīgo personu intervēšana (cita starpā)

- ✓ Metode, kas izmantojama darbinieku un citu attiecīgo personu (darba devēja, vietas pārvaldītāja, pārstāvju u. c.) intervēšanai saskaņā ar valsts tiesību aktiem un attiecīgā gadījumā neskarot sociālo partneru kompetences un kolektīvās tiesības atbilstoši valsts tiesību aktiem un/vai praksei.
- ✓ Metode, kas izmantojama, lai darba ņēmējiem izskaidrotu viņu tiesības un pienākumus un to, kā viņi var gūt labumu no sadarbības.
- ✓ Standartizētas intervēšanas anketas dažādu veidu intervējamām personām (darba ņēmējiem, priekšstrādniekiem, vadītājiem, autovadītājiem, klientiem utt.). Ir vajadzīgas labas zināšanas par anketām pirms inspekciju veikšanas.
- ✓ Iespēja vajadzības gadījumā piesaistīt tulkus (pierādīšanas pienākums un tiesību aktu prasību pareiza ievērošana) un/vai kultūrmediatorus (lai atvieglotu saziņu starp inspektoriem un intervējamām personām, jo

īpaši saskarsmē ar trešo valstu valstspiederīgajiem).

- ✓ Jauktu grupu izmantošana (t. i., darbaspēks, sociālā nodrošinājuma jomas pārstāvji, nodokļu inspektori un/vai policija utt.).

Informācijas vākšana (cita starpā)

- ✓ Kādai informācijai jāpievērš lielāka uzmanība, piemēram, ko cilvēki dara, ar ko kopā viņi strādā utt.
- ✓ Informācijas reģistrēšanas metode. Attiecīgā gadījumā un ja to atļauj valsts tiesību akti, apsver iespēju fotografēt / uzņemt video.
- ✓ Pievērš īpašu uzmanību iesniegtajiem personu apliecinošiem dokumentiem, lai nodrošinātu viltotu dokumentu identifikāciju.
- ✓ Pieraksta ziņas par uzņēmuma transportlīdzekļiem (reģistrācijas numuri utt.).
- ✓ Precīzē visus īpašos pierādījumus, kas būtu jāvāc (piemēram, videopierādījumi, dokumentu oriģināli).
- ✓ Ja darbinieki norāda, ka saņem sociālos pabalstus citā dalībvalstī, sazinās ar dalībvalsti, lai veiktu pārbaudi.
- ✓ Ja tiek konstatēts, ka inspicējamās vienības īpašnieks inspekciju laikā atrodas citā dalībvalstī, vāc plašu informāciju par īpašnieku.

Drošības norādījumi (cita starpā)

- ✓ Dalībnieku drošība vienmēr ir vissvarīgākā.
- ✓ Pārbaudes vienmēr būtu jāveic vismaz divatā.
- ✓ Dalībniekiem, cik vien iespējams, būtu jāuztur acu kontakts.
- ✓ Dalībnieki nekad nedrīkst atstāt kolēģi vienu uzņēmuma telpās. Aiziešana no inspicējamās vietas vienmēr jāveic, apspriežoties ar vispārējo koordinātoru.
- ✓ Norāda inspektorātu/iestādi, kas nodrošinās drošības aprīkojumu.

Loģistikas pasākumi (cita starpā)

- ✓ Metode nogādāšanai uz inspekcijas vietu.
- ✓ To dokumentu identifikācija, kas būs visu iesaistīto vienību rīcībā.

- ✓ Rīki, kas jānodrošina inspekcijas grupai, piemēram, pārnēsājami skeneri, zibatmiņas, foto/video kameras u. c.

Papildu norādījumi vai jebkādi citi pasākumi (cita starpā)

- ✓ Ja tiek atklāti dokumenti papīra formātā, attiecīgā gadījumā un ja tas ir juridiski iespējams, tos var / drīkst / vajag konfiscēt, lai izgatavotu digitālas kopijas, un ir jāizsniedz kvīts inspicējamai vienībai.
- ✓ Informācija, ko ir svarīgi iegūt turpmākai zināšanai, intervējot administratorus (piemēram, vārdi, uzvārdi, nosaukumi, e-pasta adreses un tālruņa numuri)
- ✓ Juridisku jautājumu gadījumā ir pieejama EDI juristu grupa [e-pasts, tālrunis].

2.6 Lietu izpilde

2.6.1 SKI laikā izmanto pieejamos rīkus

Inspektorātiem, kas piedalās SKI, jāvienojas par informācijas veidu un jautājumiem, kas ir likumīgi atļauti un pieņemami kā pierādījumi iesaistītajās valstīs (jāprecizē inspekcijas plāna 4. iedaļā).

Valodas atbalsts inspekciju laikā (Īrija)

Īrijas Darba attiecību komisija (*WRC*) izmanto dažādus rīkus, lai pārvarētu valodas barjeras kopīgu inspekciju laikā.

Aptuveni 10 % Īrijas inspektorāta darbinieku ir darba inspektori, kuri pārvalda svešvalodas. Visos reģionālajos birojos ir vismaz viens svešvalodā runājošs inspektors, kurš ir no Austrumeiropas valstīm, jo viņu tautieši veido lielāko daļu ārvalstu darba ņēmēju. Papildus angļu valodai viņi runā arī vismaz vienā citā valodā.

WRC tīmekļa vietnē ir pieejamas galvenās pamatnostādnes, kas publicētas valodā, kurā runā darbinieki augsta riska nozarēs. Mājaslapā ir pieejami tiešsaistes tulkošanas rīki, un inspektori savās ierīcēs izmanto arī tulkošanas lietojumprogrammas. *WRC* izmanto daudzvalodu informācijas lapas, un tā arī izstrādā daudzvalodu anketas.

Avots: Darba attiecību komisija, Īrija

Pēc tam var izstrādāt standartizētus instrumentus pārrobežu inspekcijām, piemēram, divvalodu vai daudzvalodu anketas, standarta informācijas dokumentus, veikt izmeklēšanas pilnvaru un pamatā esošo valsts tiesību aktu salīdzināšanu utt. Šos rīkus var izmantot atkārtoti un vajadzības gadījumā pilnveidot turpmāko inspekciju laikā, ņemot vērā iepriekšējā inspekcijā gūto pieredzi.

Daudzvalodu anketas un elektroniskas tulkošanas ierīces palīdz novērst valodas barjeras. Tālrūpus un planšētdatorus var izmantot arī, lai piekļūtu informācijai, piemēram, datiem par uzņēmumiem sociālā nodrošinājuma / nodokļu / uzņēmumu reģistros, lai pārbaudītu datus par konkrētu darbinieku vai uzņēmumu vai lai sazinātos ar darba ņēmējiem uz vietas, kā parādīts turpmāk sniegtajā piemērā.

Daudzvalodu anketu sagatavošanā valsts tiesību akti, tostarp datu aizsardzības noteikumi. Kopīgu inspekciju laikā svešvalodās runājošie inspektori cenšas panākt darba ņēmēju uzticēšanos, runājot viņu dzimtajā valodā un izprotot viņu kultūras nianšes. Viesinspektori var arī labāk identificēt un vākt pierādījumus par piederības valsts tiesību aktu pārkāpumiem un sniegt atgriezenisko par iespējamiem korektīviem pasākumiem.

Noskaidrot, kādas attiecības pastāv starp darba ņēmējiem un darba devējiem, ne vienmēr ir vienkārši, jo daudzi darba ņēmēji ir pagaidu darbinieki vai tos pieņēmušas darbā trešās personas. Saziņa attiecīgajā valodā var palīdzēt identificēt attiecīgo darba devēju.

Inspekcijas kontrolsaraksts⁷

Pārbaudāmā informācija ir atkarīga no izmeklēšanas tvēruma (piemēram, darba laiks neattiecas uz pastkastītes uzņēmumu). Parasti attiecībā uz pārrobežu inspekciju būtiska ir 6. attēlā sniegtā informācija.

6. attēls. Inspekcijas kontrolsaraksts

	
Darba devēja un tā apakšuzņēmēja(-u) pilnīga identifikācija	Līgumattiecību raksturs un darba ņēmēju sociālā nodrošinājuma statuss
	
Darbinieku struktūra (grupa/departaments), ja šī informācija ir pieejama	Alga, maksāšanas kārtība un/vai aprēķina metode
	
Precīzs līguma parakstīšanas datums un/vai darba sākšanas datums (abi var būt atšķirīgi)	Darba līguma spēkā esība (vajadzības gadījumā)
	
Papildu maksājumi un subsīdijas vai tiesības, ko darba ņēmējam izmaksā paredzētajā veidā (piemēram, norīkošanas pabalsti)	Darba laiks un darba ņēmēju ikdienas uzskaites uz vietas (darba laika uzskaites lapas), kompensācija par virsstundām
	
Pārbaudes laika gadījumā — tā norādītais ilgums un nosacījumi	Amata nosaukums un/vai amata apraksts (profesionālā kategorija)
	
Ilgadējā atvaļinājuma veids un ilgums (minimālais, papildu atvaļinājums, pagarinātais atvaļinājums)	A1 veidlapas un iepriekšēja deklarācija norīkotajiem darba ņēmējiem (ja tādi ir) vai pierādījums par darbinieka reģistrāciju uzņēmējvalsts sociālā nodrošinājuma sistēmā

⁷ Starptautiskā Darba organizācija, (2017. gads). Darba inspekciju veikšana būvniecībā — Rokasgrāmata darba inspektoriem (*Conducting Labour Inspections on Constructions: A guide for labour inspectors*). Ženēva: Starptautiskā Darba organizācija, pieejama tiešsaistē ([saite](#))

2.6.2 Datu pārbaude var paplašināt lietas tvērumu

Pēc apmeklējuma uz vietas tiek pārbaudīta un analizēta savāktā informācija.

Šajā procesā var tikt atklāti papildu pārkāpumi, piemēram, izvairīšanās no nodokļu maksāšanas, veselības un drošības noteikumu pārkāpumi, krāpšana sociālo pabalstu jomā, cilvēku tirdzniecība utt. Šie konstatējumi būtu jādarā zināmi citām ārvalstu iestādēm, piemēram, finanšu policijai, muitai, prokuratūrai vai darba drošības un veselības aizsardzības iestādēm, kas pēc tam var veikt savas pārbaudes un izmeklēšanu vai izlemt, vai pievienoties pārrobežu inspekcijai.

Vienā apmeklējumā uz vietas savāktie dati var būt nepietiekami, kā rezultātā inspekcija tiek paplašināta, tiek pieprasīta papildu informācija vai veiktas pārbaudes citā dalībvalstī (piemēram, tādu pastkastītes uzņēmumu gadījumā, kas reģistrēti vairākās vietās).⁸

Saistībā ar inspekcijām un šajā dokumentā termins "pārkāpums" nozīmē jebkuru Savienības tiesību aktu pārkāpumu vai aizdomas par pārkāpumu, kas konstatēts inspekcijas laikā un kas tieši neietilpst inspekcijas tvērumā.

Kā EDI var palīdzēt?

Nododot visu būtisko informāciju citām iestādēm, ja pārkāpumi ir to kompetencē.

Sniedzot palīdzību ziņojuma sagatavošanā, ja kopīgās rīcības koordinators ir problēmas ar dažu daļu aizpildīšanu, izskaidrojot, kā novērtēt GDR utt.

Ja iestāde SKI laikā vai jebkuras savas darbības laikā uzzina par iespējamiem Savienības tiesību aktu pārkāpumiem, tā attiecīgā gadījumā var ziņot attiecīgajām dalībvalstīm un Komisijai par šādiem iespējamiem pārkāpumiem.

2.6.3 Savāktu datu izmantošana par pierādījumiem

Saskaņotas un kopīgas inspekcijas var būt efektīvs pasākums pret sarežģītām krāpšanas shēmām, jo

tajās tiek apvienoti vairāku izpildiestāžu resursi, informācija un zināšanas. Neraugoties uz to, sadarbība starp izpildiestādēm var būt sarežģīta, jo starp dalībvalstīm pastāv atšķirīgs tiesiskais regulējums, kā arī datu apmaiņas problēmu dēļ (sīkāku informāciju sk. [4. pielikumā](#)).

Kad fakti ir noskaidroti, pierādījumus var izmantot administratīvos procesos vai kriminālprocesos saskaņā ar valsts tiesību aktiem un praksi. Tomēr inspekcijas laikā savāktos datus ne vienmēr var izmantot kā pierādījumus vai kā pierādījumu par pārkāpumu. Tāpēc izpildiestādēm būtu jāapsver pierādījumi, kas prokuroram vai administratīvām iestādēm vajadzīgi, lai turpinātu darbu, attiecībā uz sīki izstrādātiem ziņojumiem un pierādījumiem. Lai tas notiktu, visu iesaistīto dalībvalstu tiesību aktos ir jānosaka informācijas vākšanas procedūras un informācijas kā pierādījumu nozīme tiesā.

Krimināltiesību pieeja ir būtiska liela mēroga un sarežģītām lietām, kas ietver dažādu veidu pārkāpumus. Šajā ziņā iespējama sadarbība ar policiju, Eiropu un *Eurojust* (kā izklāstīts plānošanas posma 2. solī iepriekš) ir noderīga, lai uzsāktu kriminālvajāšanu vai izlemtu par papildu izmeklēšanu.

Administratīvu procesu vai kriminālprocesu rezultātā var tikt piemēroti finansiāli sodi, atsaukti atklāti konkursi, atgūtas nesamaksātās algas un sociālā nodrošinājuma iemaksas vai atsaukti krāpnieciski pabalsti. Atkarībā no lietas smaguma attiecīgās iestādes var nolemt kā sodu piemērot uzņēmuma pagaidu slēgšanu, lai novērstu to, ka uzņēmums, kas paziņo par maksātnespēju, izvairās no atbildības.

Svarīgi

EDI apkopja datus par inspektoru lomu un pārrobežu inspekcijās iegūto pierādījumu izmantošanas nosacījumiem, lai sagatavotu pārskatu par valstu praksi. Vairāk informācijas sk. [4. pielikumā](#).

⁸ Eiropas platforma nedeklarēta darba novēršanai (2019. gads), mācību resursu dokuments no tematiskās pārskatīšanas darbsemināra par saskaņotām un kopīgām pārrobežu inspekcijām, Lisabona, Portugāle, 2019. gada 28. februāris un 1. marts

2.7 Kopīgās rīcības koordinators sagatavo pēcpārbaudes ziņojumu

Inspekcija nav pabeigta, kamēr kopīgās inspekcijas koordinators nav sagatavojis pēcinspekcijas ziņojumu (3. pielikums). Dalībvalsts iestāde, kas veic saskaņotu vai kopīgu inspekciju, sešu mēnešu laikā pēc inspekcijas beigām ziņo Iestādei par inspekcijas rezultātu attiecīgajā dalībvalstī un par saskaņotās vai kopīgās inspekcijas vispārējo norisi.

2.7.1 Uzrauga un izvērtē SKI rezultātus

Pārrobežu inspekcijas izvērtē, lai pārbaudītu, vai tās ir sasniegušas iepriekš noteiktos inspekcijas mērķus, un lai noteiktu jebkādu neparedzētu darbības ietekmi.

Lai atbildīgās struktūras pastāvīgi apkopotu informāciju par progresu mērķu sasniegšanā un ziņotu saskaņā ar EDI regulu, ir izstrādāts kvantitatīvu un kvalitatīvu mērķrādītāju kopums, kas ir minēts pēcinspekcijas ziņojumā.

Kvantitatīvais aspekts ir vērsts uz statistiku un ietver strukturētus (skaitliskus) datus, ko var iekļaut izklājlappā un analizēt, izmantojot statistikas metodes.

Kvalitatīvais aspekts ir izpētošs, koncentrēts uz ieskatu un aptver nestukturētu informāciju, kas tiek apkopota un interpretēta subjektīvi, nevis matemātiski.

Kā minēts iepriekš, kopīgās rīcības koordinators ir jā sagatavo pēcinspekcijas ziņojums, kurā tiek kvantitatīvi un kvalitatīvi novērtēti arī GDR.

2.8 Dalībvalstis un EDI apzina trūkumus un iespējamās turpmākās darbības

Pamatojoties uz GDR, kas izvērtēti pēcinspekcijas ziņojumā, dalībvalstis un EDI apzina trūkumus un iespējamās turpmākās darbības — kritiskas pārdomas un iespējamās turpmāko inspekciju procesu uzlabojumus.

Efektīvs izvērtējums neaprobežojas tikai ar datu vākšanu, analīzi un sniegšanu. Tas ļauj vākt un izmantot informāciju, pastāvīgi mācīties, izmantot pieredzi, lai uzlabotu rīkus un procedūras, kā arī uzlabot inspekciju efektivitāti.

2.9 Dalībvalstis un EDI pabeidz lietu un plāno iespējamās turpmākās pasākumus

Dalībvalstis un EDI pabeidz lietu un plāno iespējamās turpmākās pasākumus — nosaka vajadzību pēc inspekcijām veikt turpmākus pasākumus,

pamatojoties uz konstatējumiem. Ja turpmākās pasākumos pēc inspekcijas ir vajadzīga EDI koordinācija un atbalsts, būtu jāparaksta jauns nolīgums.

2.9.1 Galveno konstatējumu paziņošana

Papildus saziņai ar izpildiestādēm, kas norādītas plānošanas posmā, iekšējā un ārējā saziņa var maksimāli palielināt pārrobežu inspekciju ietekmi:

- ārēji** — informēt citas iestādes, tostarp iestādes citās dalībvalstīs, lai:
 - varētu plašāk informēt par lietu un tās konstatējumu sniegtajiem ieguvumiem,
 - uzlabotu izpratni par sarežģītām lietām, kas norit vairākās valstīs,
 - uzlabotu pasākumus, apkarojot vai novēršot līdzīgas krāpšanas shēmas un daloties gūtajā pieredzē,
- iekšēji** — kopīgot rezultātus un gūtās atziņas ar kolēģiem un iedvesmot pārrobežu darba kultūru.

Arī plašas sabiedrības informēšana par rezultātiem var palielināt inspekcijas ietekmi. To metožu piemēri, kuras darba iestādes izmanto, lai dalītos rezultātos un mācītos no iepriekšējām inspekcijām nolūkā uzlabot savu turpmāko darbu, ir sniegti tekstlodziņā.

Informācijas kopīgošanas metodes:

- paziņojumi preseī,
- sociālie plašsaziņas līdzekļi,
- bukleti,
- darbsemināri pieredzes apmaiņai,
- kopīgas mācību tiešsaistes platformas un forumi,
- iespējama tādu ES mēroga datubāzu izveide, kurās ietverti inspekcijas lietu kopsavilkumi.

Kā EDI var palīdzēt?

Veicinot pieredzes un labas prakses apmaiņu un izplatīšanu, iekļaujot attiecīgo valsts iestāžu sadarbības piemērus.

Organizējot kopīgas mācību (tiešsaistes) platformas un forumus.

Uzturot zināšanu datubāzi, kurā ietverti galvenie konstatējumi un pieredze, kas gūta visās pārrobežu inspekcijās.

Turpmākās saziņas piemēri

Informācijas apmaiņa

Grieķijas un Beļģijas iestādes kopīgo inspekciju rezultātus izplata ieinteresētajām personām, tostarp darba inspektorātu administrācijām un sadarbības iestādēm, uzņēmumu apvienībām un arodbiedrībām. Beniluksa valstīs Nīderlande un Beļģija ir izveidojušas ciešas starppersonu saites, kā rezultātā regulāri tiek kopīgoti rezultāti profilakses un riska novērtēšanas nolūkā. Tās arī dara zināmus inspekciju rezultātus paziņojumos preseī, lai palīdzētu novērst nedeklarētu darbu nākotnē.

Pēcapspriežu un sadarbības lapu izmantošana

Francijā pēc katras kopīgās inspekcijas tiek organizēta pēcapspriede, izmantojot informācijas apmaiņu un sadarbības lapas.

Inspekcijas datu reģistrēšana tiešsaistes sistēmā

Spānijā informāciju par kopīgajām inspekcijām iesaistītie inspektori reģistrē *INTEGRA* sistēmā (Darba un sociālā nodrošinājuma inspektorāta datubāzē). Konstatējumi tiek izplatīti darba inspektorātiem.

Avots: Platformas dalībnieku aptauja, 2019. gada februāris. Prezentācija tematiskās pārskatīšanas darbseminārā, kas notika Portugālē, 2019. gada 28. februārī un 2019. gada 1. martā; Eiropas platforma nedeklarēta darba novēršanai. Apmeklējums pēc saskaņotām un kopīgām pārrobežu inspekcijām, Hāga, Nīderlande, 2019. gada 3. jūlijs.

2.9.2 Veicina mācīšanos

Inspekciju rezultāti var sniegt ieskatu par jaunām krāpšanas shēmām un radīt iespēju pilnveidot riska novērtēšanas sistēmas, izveidojot "sarkanos karogus" vai riska rādītājus un izceļot noderīgu informāciju, kas jāvērtē turpmākās pārrobežu inspekcijās.

Rezultātus var izmantot arī, lai pārskatītu apmācību un rokasgrāmatas, izstrādātu labu praksi veiksmes stāstu kopīgošanai un uzlabotu veidnes (nolīgumus, ziņojumus, anketas izmantošanai uz vietas).

Kā EDI var palīdzēt?

Nodrošinot savstarpējas mācīšanās un apmācības pasākumus, kas pielāgoti valsts inspektorātu darbiniekiem, kuri piedalās pārrobežu darbībās, lai stiprinātu valstu iestāžu spējas darbaspēka mobilitātes un sociālā nodrošinājuma koordinācijas jomā un uzlabotu konsekvenci Savienības tiesību aktu piemērošanā.

Izstrādājot nozaru un starpnozaru apmācības programmas, tostarp tiesībsardzības iestādēm, un specializētus mācību materiālus, tostarp izmantojot tiešsaistes mācību metodes.

Atjauninot pamatnostādnes, veidnes (nolīgumi, ziņojumi, anketas izmantošanai uz vietas) atbilstoši inspekcijas labākajai pieredzei.

2.9.3 Novērš turpmākās problēmas saistībā ar darbaspēka mobilitātes ļaunprātīgu izmantošanu

Ja pārrobežu inspekcijās tiek atklātas plaši izplatītas problēmas darba tirgū, inspekciju rezultātus var izmantot arī, lai izstrādātu izpratnes veicināšanas kampaņas valsts vai ES mēroga informatīvas kampaņas šo problēmu risināšanai. Šādas izpratnes veicināšanas kampaņas ietver kampaņas, lai informētu personas un darba devējus, jo īpaši MVU, par viņu tiesībām un pienākumiem, kā arī par viņiem pieejamajām iespējām.

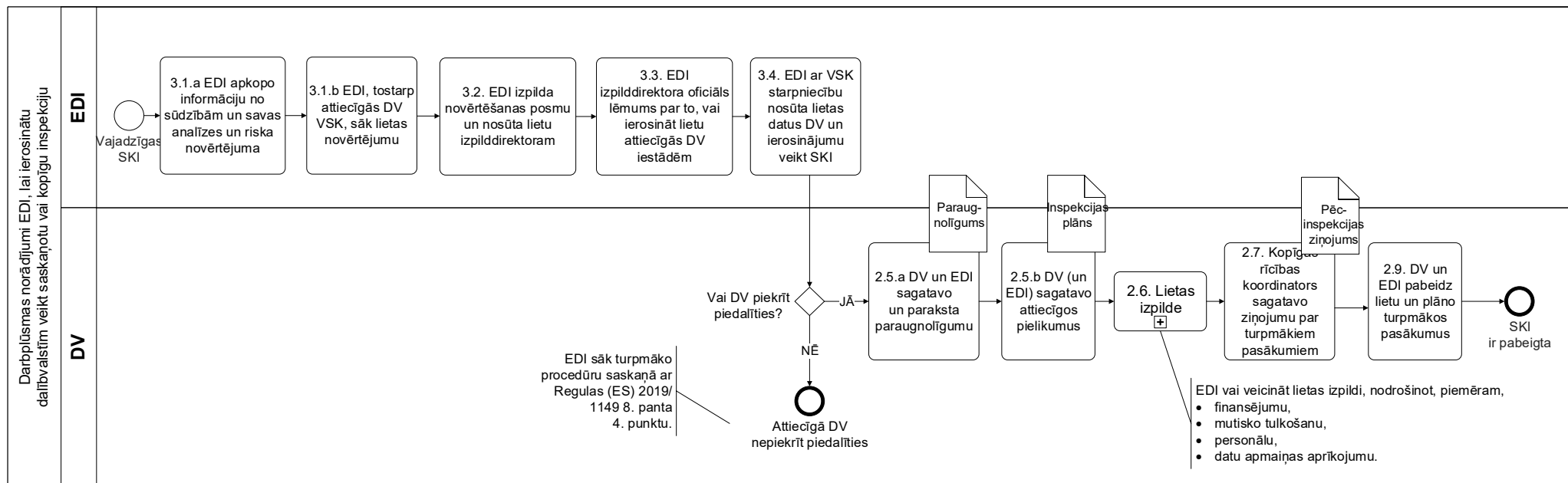
Efektīvs instruments var būt arī riska novērtēšana un analīze attiecībā uz darbaspēka mobilitāti un sociālā nodrošinājuma koordināciju visā Savienībā. EDI novērtē risku, sadarbojoties ar dalībvalstīm un attiecīgā gadījumā ar sociālajiem partneriem. Riska novērtēšanā un analītiskajā darbā pievēršas tādiem jautājumiem kā darba tirgus nelīdzsvarotība, konkrētām nozarēm raksturīgas grūtības un problēmas, kas rodas atkārtoti; EDI var arī veikt mērķtiecīgu padziļinātu analīzi un pētījumus, lai izpētītu konkrētus tematus. Veicot riska novērtēšanu un analītisko darbu, EDI iespēju robežās ir jāizmanto būtiskie un aktuālie statistikas dati, kas pieejami no esošajiem apsekojumiem, un jānodrošina papildināmība ar citām Savienības aģentūrām vai dienestiem un valstu iestādēm, aģentūrām vai dienestiem un jāizmanto to zinātība attiecībā uz krāpšanu, ekspluatāciju, diskrimināciju, prasmju prognozēšanu un veselību un darba drošību.

3. Darbplūsmas norādījumi EDI SKI uzsākšanai

Saskaņā ar EDI regulas 8. panta 1. punktu Iestāde var pēc savas iniciatīvas ierosināt attiecīgo dalībvalsti iestādēm veikt saskaņotu vai kopīgu inspekciju (SKI). Darbplūsmas norādījumos EDI (sk. 7. attēlu) ir definēti un piedāvāti praktiski soļi, kā

ierosināt SKI uzsākšanu attiecīgajām dalībvalstīm. Šajā vadlīniju daļā sīki aprakstīts 1.–5. solis, jo citas darbības, sākot ar paraugnoilīguma parakstīšanu, ir tādas pašas kā 2. iedaļā aprakstītās darbības.

7. attēls. Darbplūsmas norādījumi EDI SKI uzsākšanai

*Darbplūsmas norādījumos atsevišķo soļu numerācija atbilst sīki izklāstītajam aprakstam citās šā dokumenta iedaļās. 3.1.–3.4. solis ir sīkāk aprakstīti 2. nodaļā. 2.5.–2.9. solis ir sīkāk precizēti 3. nodaļā, jo tie ir identiski neatkarīgi no tā, vai SKI iniciators ir dalībvalsts vai EDI.

Paskaidrojumi

3.1 EDI apkopo informāciju no sūdzībām un pašu analīzes un riska novērtējuma

Inspekcija būtu jāuzsāk uz nopietnu sūdzību, atkārtotu pārobežu problēmu vai riska novērtēšanas rezultātu pamata (8. attēls).

Riska novērtējums ļauj efektīvāk identificēt, analizēt un izvērtēt lietas, kas saistītas ar darbaspēka mobilitātes jautājumiem. Riskus var iedalīt kategorijās atbilstoši konkrētām ekonomikas nozarēm (piemēram, lauksaimniecība, transports, būvniecība, *HORECA*), uzņēmumu veidiem (piemēram, pastkastītes uzņēmumi, pagaidu darba aģentūras) vai darba ņēmēju grupām (piemēram, norīkotie darba ņēmēji, darbā pieņemšanas speciālisti, pārobežu darba ņēmēji, pastāvīgie iedzīvotāji).

EDI kopā ar attiecīgo dalībvalsti VSK vāc visu pieejamo informāciju un, pamatojoties uz lietas apraksta veidni ([1. pielikums](#)), sagatavo iekšēju dokumentu, kurā apkopota visa iegūtā svarīgā informācija.

citas ieinteresētās personas — citas dalībvalstis, valsts vai starptautiskas struktūras (piemēram, *EU-OSHA*, Eiropols, *Eurojust*), tostarp attiecīgā gadījumā sociālie partneri. EDI noteiks un precizēs, kāpēc tās būtu jāiesaista un kādas darbības tām būtu jāveic.

Ja inspekciju veic, piedaloties citām ieinteresētajām personām, ir būtiski plānošanas procesā iesaistīt visas ieinteresētās personas. Katrai ieinteresētajai personai jābūt skaidrai izpratnei par inspekcijas mērķiem, katras ieinteresētās personas lomu, izmantotajām metodēm, personu(-ām), kas uzņemas vadību, un veidu, kā notiks informācijas izplatīšana un paziņošana.

Policija un prokurori var atbalstīt pārobežu inspekcijas augsta riska nozarēs vai sarežģītās krāpšanas un darbaspēka ekspluatācijas lietās, slēdzot darba vietas, izmantojot alternatīvas izmeklēšanas metodes (piemēram, telefonsarunu noklausīšanos / mājokļa pārmeklēšanu) un garantējot inspektoru drošību.

8. attēls. Riska novērtēšanas sistēma darbaspēka mobilitātes jautājumu risināšanai

Ievaddati (informācijas avoti)

EDI var iegūt informāciju no darba ņēmēju sūdzībām, pēcinspekcijas ziņojumiem, būtiskiem un aktuāliem statistikas datiem, kas pieejami no esošajiem apsekojumiem, citām Savienības aģentūrām, EDI darba grupu pārskatiem un statistikas datiem (piemēram, Eiropas platformas nedeklarēta darba novērtēšanai).

Riska identifikācija

EDI uzskaita iespējamus riskus

Riska analīze

Pēc tam, kad EDI ir apzinājusi riskus, ar kuriem tā saskaras, tā novērtē katra apzinātā riska varbūtību un ietekmi

Riska izvērtējums

EDI nosaka riska nopietnību salīdzinājumā ar citiem riskiem

EDI nosaka attiecīgo ieinteresēto personu

Darbaspēka mobilitātes ļaunprātīgas izmantošanas veidi kļūst arvien sarežģītāki, tāpēc ir vajadzīgas arī sarežģītākas pārobežu inspekcijas, ko veic divās vai vairākās dalībvalstīs. Tas ļauj izmeklēt lietas visā piegādes ķēdē, tostarp darbības, ko veic vairāki uzņēmumi/apakšuzņēmēji, kuri atrodas dažādās valstīs. Lai veiktu inspekcijas, ir labi jāizprot iesaiņoto partnervalstu tiesību akti, dokumenti, kas vajadzīgi kā pierādījumi, un vispiemērotākās izmeklēšanas metodes vai ārējā palīdzība (ko sniedz policija, sociālie partneri utt.). Tāpēc dažās sarežģītās lietās ir jāiesaista

Sociālie partneri (darba devēju apvienības un arodbiedrības) var palīdzēt norādīt uz darba tiesību pārkāpumiem vai krāpšanas shēmām, izmantojot darba tirgus analīzi un vietējo informāciju par darba apstākļiem un apakšuzņēmējiem. Piemēram, dažās valstīs sociālie partneri pārbauda atbilstību koplīgumiem — šī informācija var papildināt riska analīzi vai inspekcijas darbības. Sociālie partneri var arī palīdzēt sagatavot pārobežu inspekcijas, sniedzot atbalstu ar speciālajām zināšanām par darba, veselības un drošības standartu novērtēšanu. Tāpat kā valstu inspekcijās, sociālie partneri var arī piedalīties

pārrobežu inspekcijās, lai atbalstītu inspektoros ar savām zināšanām par nozari un konkrētiem darbaspēka mobilitātes jautājumiem. Tomēr, tāpat kā tas ir ārvalstu inspektoru statusa gadījumā, arī saistībā ar sociālā partnera pārstāvja statusu var rasties juridiski šķēršļi. Lai iegūtu plašāku informāciju, sk. sadarbības ar partneriem piemērus.⁹

3.2 EDI sagatavo novērtējumu un nosūta lietu izpilddirektoram

Pamatojoties uz iegūto informāciju, EDI novērtē lietas būtiskumu. Lietas novērtējums ir balstīts uz saskaņotu kritēriju kopumu.

Izstrādes kritēriji, kas EDI jāizmanto lietas novērtēšanai, ir tādi paši kā šo vadlīniju 2.4. punktā izklāstītie. Kad EDI pabeidz novērtēšanas posmu, lieta tiek iesniegta izpilddirektoram.

3.3 EDI izpilddirektora oficiāls lēmums par to, vai ierosināt lietu attiecīgo dalībvalstu iestādēm

Pamatojoties uz lietas novērtēšanas posmu un izvērtējumu saskaņā ar iepriekš noteiktajiem kritērijiem, EDI izpilddirektors izlemj, vai ierosināt lietu attiecīgo dalībvalstu iestādēm.

Saskaņotu un kopīgu inspekciju veikšanai ir vajadzīga attiecīgo dalībvalstu vienošanās.

3.4 EDI ar VSK starpniecību nosūta dalībvalstij lietas datus un ierosinājumu veikt SKI

EDI ar VSK starpniecību nosūta dalībvalstij lietas datus (vēstuli, kurā sniegta visa pieejamā informācija, kā aprakstīts lietas apraksta veidnē) un priekšlikumu veikt SKI.

Iespējami divi iznākumi:

- ☑ attiecīgā dalībvalsts piekrīt piedalīties un paraksta parauglīgumu ar EDI;
- ☑ attiecīgā dalībvalsts nepiekrīt piedalīties.

Ja viena vai vairākas dalībvalstis nolemj nepiedalīties saskaņotā vai kopīgā inspekcijā, pārējo dalībvalstu valsts iestādes šādu inspekciju veic tikai iesaistītajās dalībvalstīs. Dalībvalstis, kas nolemj nepiedalīties, ievēro informācijas par šādu inspekciju konfidencialitāti.

Saskaņā ar EDI regulas 8. panta 4. punktu iestāde nosaka un pieņem kārtību, lai nodrošinātu atbilstīgus turpmākos pasākumus gadījumā, ja kāda dalībvalsts nolemj nepiedalīties saskaņotā vai kopīgā inspekcijā. Šādā gadījumā:

- ☑ attiecīgā dalībvalsts bez nepamatotas kavēšanās informē iestādi un pārējās attiecīgās dalībvalstis rakstiski, tostarp izmantojot elektroniskus līdzekļus, par sava lēmuma iemesliem un par pasākumiem, ko tā plāno veikt, lai atrisinātu konkrēto lietu (norādot konkrētas darbības un periodu), ja tādi ir paredzēti;
- ☑ Attiecīgā dalībvalsts informē iestādi un pārējās dalībvalstis par tās veikto pasākumu rezultātiem, tiklīdz tie ir zināmi.
- ☑ iestāde var ierosināt, ka dalībvalsts, kas nav piedalījies saskaņotā vai kopīgā inspekcijā, brīvprātīgi veic pati savu inspekciju.

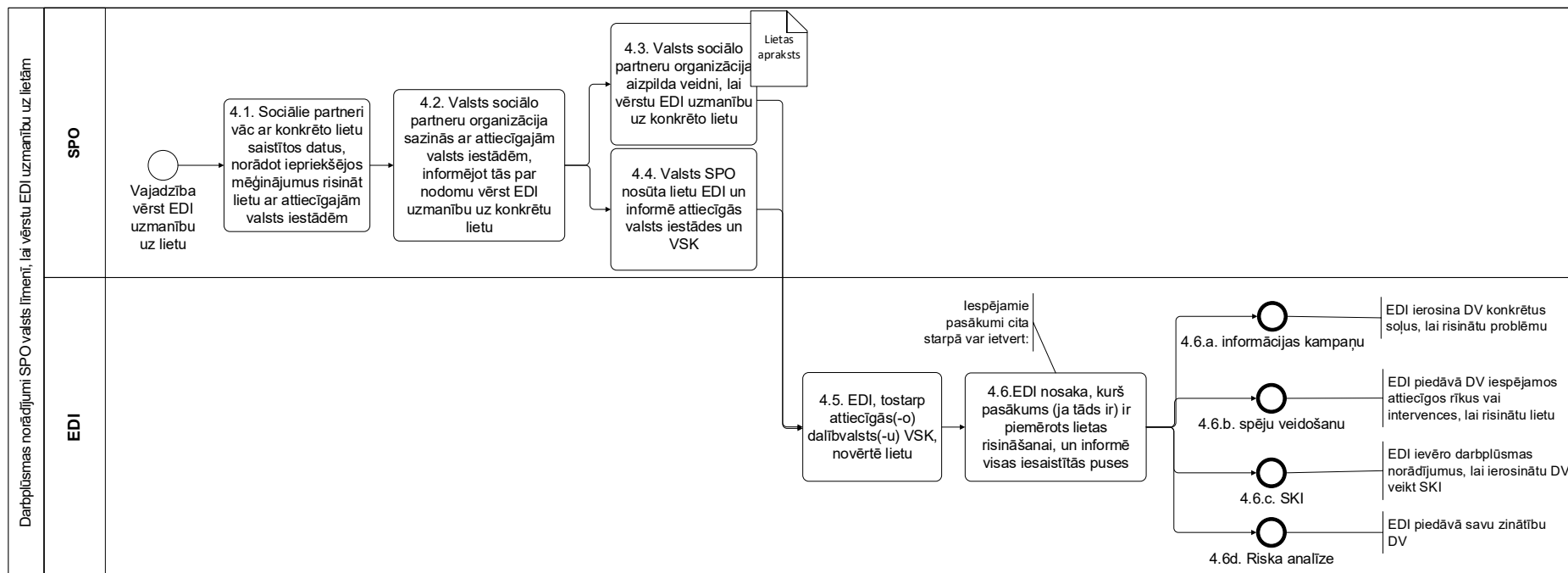
⁹ Avots: Eiropas platforma nedeklarēta darba novēršanai. Tematiskās pārskatīšanas darbseminārs par KIS, Lisabona, Portugāle, 2019. gada 28. februāris un 1. marts.

4. Darbplūsmas norādījumi SPO valsts līmenī, lai vērstu EDI uzmanību uz konkrētiem gadījumiem

Saskaņā ar EDI regulas 8. panta 1. punktu valsts līmeņa sociālo partneru organizācijas var vērst lestadēs uzmanību uz konkrētiem gadījumiem.

Darbplūsmas norādījumos SPO (sk. 9. attēlu) ir definēti un piedāvāti praktiski soļi, kā vērst EDI uzmanību uz konkrētām lietām un tās novērtēt.

9. attēls. Darbplūsmas norādījumi SPO valsts līmenī, lai vērstu EDI uzmanību uz konkrētām lietām

* Atsevišķu soļu numerācija darbplūsmas norādījumos atbilst turpmāk sniegtajam detalizētajam aprakstam.

Paskaidrojumi

4.1 Sociālie partneri vāc ar konkrēto lietu saistītos datus, norādot iepriekšējos mēģinājumus risināt lietu ar attiecīgajām valsts iestādēm

Sociālo partneru organizācijas valsts līmenī (darba devēju apvienības un arodbiedrības) var risināt iespējamās darbaspēka mobilitātes problēmas, vērsot EDI uzmanību uz konkrētu lietu, pamatojoties uz nopietnām sūdzībām, atkārtotām pārrobežu problēmām vai riska novērtēšanas rezultātiem.

SPO vāc ar konkrēto lietu saistītos datus, norādot iepriekšējos mēģinājumus, un sniedz EDI informāciju un pieredzi saistībā ar darbaspēka mobilitātes jautājumiem.

SPO var palīdzēt norādīt uz darba tiesību pārkāpumiem vai krāpšanas shēmām, izmantojot darba tirgus analīzi un vietējo informāciju par darba apstākļiem un apakšuzņēmējiem. Piemēram, dažās valstīs sociālie partneri pārbauda atbilstību koplīgumiem — šī informācija var papildināt riska analīzi vai inspekcijas darbības.

Šādos gadījumos būtu jāpievēršas:

- ✓ neatbilstībai piemērojamiem Eiropas un valstu noteikumu par darba ņēmēju brīvu pārvietošanos un/vai
- ✓ neatbilstībai piemērojamiem Eiropas un valstu noteikumiem par pakalpojumu brīvu apriti (darba ņēmēju norīkošana).

SPO darbību piemēri

Visizplatītākie pasākumi ir **kopīgas iniciatīvas**, kuru pamatā ir jau notiekošās sarunas par koplīgumu slēgšanu. Dānijā, Nīderlandē un Itālijā sociālie partneri kopīgi vienojās par koplīgumu piemērošanas uzraudzības sistēmu izveidi (pagaidu darba aģentūru vai lauksaimniecības nozarē).

Dažās valstīs (piemēram, Slovēnijā un Nīderlandē) notiek **arodbiedrību un darba inspektorātu sadarbība**.

Dažas arodbiedrības ir izveidojušas **sistēmas, lai izskatītu sūdzības** (jo īpaši no migrējošiem darba ņēmējiem) un/vai uzraudzītu darba devēju ļaunprātīgu rīcību augsta riska nozarēs. Par to Slovēnijā ziņoja Brīvo arodbiedrību asociācija (ZSSS), Kiprā — Kipras Darba federācija (PEO) un Itālijā — Itālijas

Arodbiedrību konfederācija (CISL). Nīderlandē Nīderlandes Arodbiedrību federācijas (FNV) filiāles ir izveidojušas sūdzību izskatīšanas dienestus, kas ziņo par nelikumīgu praksi. Tā var būt saistīta ar koplīgumu pārkāpumiem un citām nelikumīgām darbībām, kā arī apgalvojumiem par cilvēku tirdzniecību.

Citi SPO iesaistīšanas veidi ir informācijas vai **izpratnes veicināšanas kampaņas**; partādām ir ziņojusi Vācijas Arodbiedrību konfederācija (DGB). Kampaņu koordinē Darba un dzīves asociācija (*Arbeit und Leben e. V.*) Berlīnē, un to atbalsta Starptautiskā Darba organizācija (SDO) un Starptautiskā Migrācijas organizācija (IOM).

Čehijas piemērs ilustrē to, kā **dialogs, kopīgas iniciatīvas un kampaņas**, ko īsteno valdība, sociālie partneri un NVO, var radīt integrētu pieeju, kuras pamatā ir trīspusēja sadarbība. Čehijas Republika pieņēma noteikumus un politiku, kas tika izstrādāta sadarbībā ar sociālajiem partneriem un NVO. Lai nodrošinātu efektīvu uzraudzību, tiek nodrošināta attiecīgo valsts iestāžu darbinieku regulāra apmācība un ir palielināts darba inspektorātu skaits. Sociālie partneri pieņēma vispārējus un uzņēmumu līmeņa nolīgumus, savukārt darba devēji apsver arī iespēju izveidot neatbilstīgo darba tirgus starpnieku melno sarakstu, lai palielinātu informētību un cīnītos pret negodīgu konkurenci.

Avots: Eurofound, Noteikumi par darba tirgus starpniekiem un sociālo partneru lomu darbaspēka tirdzniecības novēršanā (Regulation of labour market intermediaries and the role of social partners in preventing trafficking of labour)

4.2 Valsts sociālo partneru organizācija sazinās ar attiecīgajām valsts iestādēm, informējot tās par nodomu vērst EDI uzmanību uz konkrētu lietu

Valsts sociālo partneru organizācija apkopo visu svarīgo informāciju, kas iegūta pirmajā solī, un izplata to attiecīgajām valsts iestādēm, informējot tās par nodomu vērst EDI uzmanību uz konkrētu lietu. SPO apspriežas ar valsts iestādēm par bažām un to ietekmi, kas izriet no informācijas, kura iegūta saistībā ar darba tiesību pārkāpumiem vai krāpšanas shēmām, izmantojot darba tirgus analīzi, vietējo informāciju par darba apstākļiem un apakšuzņēmējiem utt.

Apspriežu rezultāts cita starpā var būt šāds:

- ☑ SPO un attiecīgās valsts iestādes novērtē rīcības nepieciešamību. Ja ir paredzēta pārrobežu inspekcija, dalībvalsts var rīkoties saskaņā ar 2. iedaļā sniegtajiem darbplūsmas norādījumiem;
- ☑ ja SPO un attiecīgās valsts iestādes nevienojas par rīcības nepieciešamību vai par darbības veidu, vai valsts iestādes nerīkojas pēc SPO pieprasījuma, SPO var vērst EDI uzmanību uz konkrēto lietu.

4.3 Valsts sociālo partneru organizācija aizpilda veidni, lai vērstu EDI uzmanību uz konkrēto lietu

Valsts sociālo partneru organizācija aizpilda lietas apraksta veidni ([1. pielikums](#)), lai vērstu EDI uzmanību uz konkrēto lietu (ciktāl tai ir vajadzīgā informācija). Plašāku informāciju par lietas apraksta sagatavošanu sk. šo vadlīniju 2.2. iedaļā.

4.4 Valsts sociālo partneru organizācija nosūta lietu EDI un informē attiecīgās valsts iestādes un attiecīgo VSK

SPO aizpildīto lietas aprakstu nosūta EDI. Tai ir arī jāsniedz šī informācija attiecīgajām valsts iestādēm un VSK.

4.5 EDI, tostarp attiecīgās(-o) dalībvalsts(-u) VSK, novērtē lietu

EDI, tostarp attiecīgo dalībvalstu VSK, novērtē lietu, pamatojoties uz saskaņotu kritēriju kopumu, cik drīz vien iespējams, bet ne vēlāk kā 14 dienu laikā. EDI prioritāte ir steidzamu lietu novērtēšana, un tā var pieprasīt papildu informāciju no SPO, lai atvieglotu novērtēšanu. Steidzamām lietām tiek piešķirta prioritāte, bet izvērtēšanas kritēriji joprojām ir piemērojami.

Izstrādes kritēriji, kas EDI jāizmanto lietas novērtēšanai, ir tādi paši kā šo vadlīniju 2.4. punktā izklāstītie.

4.6 EDI izpilddirektors nosaka, kurš pasākums (ja tāds ir) ir piemērots lietas risināšanai, un informē visas iesaistītās puses

Pamatojoties uz iepriekš minēto novērtējumu, EDI izpilddirektors nosaka, kurš pasākums (ja tāds ir) ir piemērots lietas risināšanai, un informē visas iesaistītās puses, pamatojot lēmumu. Iespējamie pasākumi ietver (bet neaprobežojas tikai ar) informācijas kampaņu, spēju veidošanu, SKI vai riska analīzi (sk. 10. attēlu). Ja ir aizdomas par pārkāpumiem, kas tieši neietilpst EDI darbības jomā, Iestāde par tiem var ziņot attiecīgajām ieinteresētajām personām (2.6.2. iedaļa).

10. attēls. Pasākumi lietas risināšanai

4.6.1 Informācijas kampaņa

Izpratnes veicināšanas kampaņas, tostarp kampaņas, lai informētu personas un darba devējus, jo īpaši MVU, par viņu tiesībām un pienākumiem, kā arī par viņiem pieejamajām iespējām. EDI ierosina konkrētus pasākumus dalībvalstīm, kuru mērķis ir risināt konkrēto lietu, attiecīgā gadījumā iesaistot sociālos partnerus.

4.6.2 Spēju veidošana

EDI piedāvā dalībvalstīm attiecīgus rīkus vai intervences, lai risinātu konkrēto lietu, veicot šādas darbības:

- sadarbībā ar valstu iestādēm un attiecīgā gadījumā ar sociālajiem partneriem izstrādā kopīgas nesaistošas pamatnostādnes, ko izmanto dalībvalstīs un sociālie partneri, tostarp norādījumus par inspekcijām lietās ar pārrobežu dimensiju, kā arī kopīgas definīcijas un kopīgus jēdzienus, pamatojoties uz attiecīgu darbu valsts un Savienības līmenī;
- veicina un atbalsta savstarpēju palīdzību vai nu vienādranga pasākumu, vai grupas pasākumu veidā, kā arī darbinieku apmaiņu un norīkojuma shēmas starp valstu iestādēm;
- veicina pieredzes un labas prakses apmaiņu un izplatīšanu, iekļaujot attiecīgo valsts iestāžu sadarbības piemērus;
- izstrādāt nozaru un starpnozaru apmācības programmas, tostarp darba inspektorātiem, un specializētus mācību materiālus, arī izmantojot tiešsaistes mācību metodes.

4.6.3 Saskaņota vai kopīga inspekcija

EDI nolemj sākt procedūras saskaņā ar darbplūsmas norādījumiem, lai ierosinātu dalībvalstīm veikt SKI. Šādā gadījumā EDI rīkojas saskaņā ar darbplūsmas norādījumiem, kas izklāstīti 3. iedaļā. Inspekcijas veikšanā var iesaistīt sociālos partnerus saskaņā ar valsts tiesību aktiem un praksi. EDI nodrošina, ka sociālo partneru organizācijas tiek informētas par lietas virzību un rezultātiem.

4.6.4 Riska analīze

EDI piedāvā dalībvalstīm savas speciālās zināšanas riska novērtējuma/analīzes veikšanai. Saskaņā ar regulu EDI sadarbībā ar dalībvalstīm un attiecīgā gadījumā ar sociālajiem partneriem novērtē riskus un veic analīzi attiecībā uz darbaspēka mobilitāti un sociālā nodrošinājuma koordināciju visā Savienībā. Riska novērtēšanā un analītiskajā darbā pievēršas tādiem jautājumiem kā darba tirgus nelīdzsvarotība, konkrētām nozarēm raksturīgas grūtības un problēmas, kas rodas atkārtoti; EDI var arī veikt mērķtiecīgu padziļinātu analīzi un pētījumus, lai izpētītu konkrētus tematus. Veicot riska novērtēšanu un analītisko darbu, EDI iespēju robežās izmanto būtiskos un aktuālo statistikas datus, kas pieejami no esošajiem apsekojumiem, un nodrošina papildināmību ar Savienības aģentūrām vai dienestiem un valstu iestādēm, aģentūrām vai dienestiem un izmanto to zinātību, tostarp tādās jomās kā krāpšana, ekspluatācija, diskriminācija, prasmju prognozēšana un darba aizsardzība.

Kā EDI var palīdzēt?

Piedāvājot tehnisku, administratīvu, finansiālu vai cita veida atbalstu informācijas kampaņai, lai risinātu lietu.

1. Pielikums. Lietas apraksts

LIETAS APRAKSTS

Šo inspekciju veic saskaņā ar tās dalībvalsts tiesību aktiem vai praksi, kurā notiek inspekcija. Šis nolīgums neietekmē spēkā esošos divpusējos/daudzpusējos nolīgumus un saprašanās memorandumus, ko noslēgušas iesaistītās dalībvalstis. Šā nolīguma puses aizpilda tikai tās daļas, kas attiecas uz konkrēto lietu.

Temats:

Atsauces numurs:

1. Pamatinformācija par lietu

Lūdzu, sniedziet sākotnējās sūdzības vai informācijas vispārīgu aprakstu. Īsi uzskaitiet visu būtisko informāciju par lietu un pierādījumiem, kas jau ir savākti, piemēram, veicot iepriekšēju izpēti vai kopīgu riska novērtējumu, jau veikto izmeklēšanu, tostarp konstatētos pārkāpumus, un sniedziet informāciju par darbībām, kas jau veiktas, lai problēmu risinātu valsts vai ES līmenī, šo darbību rezultātiem un citu dalībvalstu vai ieinteresēto personu iesaisti (attiecīgā gadījumā).

2. Inspicējamā nozare un vienība(-as) katrā dalībvalstī

Lūdzu, norādiet nozari un, ja tas ir iespējams šajā posmā, tā (to) uzņēmuma(-u) nosaukumu(-us), pret kuru(-iem) vēršas.

3. Inspekcijas valsts koordinators(-i)

Lūdzu, norādiet tās vienības un personas kontaktinformāciju, kas atbild par ierosinātās saskaņotās/kopīgās inspekcijas koordināciju valsts līmenī, attiecībā uz pieprasījuma iesniedzēju dalībvalsti un, ja iespējams, par pārējām attiecīgajām dalībvalstīm.

4. Citas ieinteresētās personas un iesaistīto personu skaits

Lūdzu, norādiet visas pārējās iesaistītās valsts vai starptautiskās organizācijas, tostarp attiecīgā gadījumā sociālo partneru organizācijas.

5. To uzņēmumu un mobilo darbaņēmēju skaits, uz kuriem attiecas inspekcija

Lūdzu, norādiet aplēsto to uzņēmumu un mobilo darbaņēmēju skaitu (ieskaitot norīkotos darbaņēmējus, pašnodarbinātos, citu statusu (piemēram, uzņēmuma īpašnieks, brīvprātīgais)), kurus tieši skar lieta, lai EDI varētu novērtēt iespējamo pārkāpumu ietekmi uz darbaņēmējiem un/vai darba tirgu.

6. Aplēstās izmaksas, kas jāsedz EDI, un cits atbalsts

Lūdzu, sniedziet sīkāku informāciju par lūgto EDI atbalstu inspekcijai, tostarp aptuveni aplēstās izmaksas (transporta, izmītināšana, mutiskā tulkošana, juridiskās konsultācijas, IT rīki utt.).

2. pielikums. Paraugnolīgums

PARAUGNOLĪGUMS **XX/2020** PAR SASKAŅOTĀM UN KOPIĢĀM PĀRROBEŽU INSPEKCIJĀM

Šo inspekciju veic saskaņā ar tās dalībvalsts tiesību aktiem vai praksi, kurā notiek inspekcija. Šis nolīgums neietekmē spēkā esošos divpusējos/daudzpusējos nolīgumus un saprašanās memorandus, ko noslēgušas iesaistītās dalībvalstis. Šis nolīgums neietver nekādus juridiskus pienākumus parakstītājām pusēm, izņemot tos, kuri aprakstīti Regulā (ES) 2019/1149. Šā nolīguma puses aizpilda tikai tās daļas, kas attiecas uz konkrēto lietu.

1. Nolīguma puses

Dalībvalsts A

Koordinējošās valsts izpildstrukturā nosaukums:

Dalībvalsts B*

Koordinējošās valsts izpildstrukturā nosaukums:

Eiropas Darba iestāde

2. Koordinatori

Vispārējais koordinators

Saskaņotās/kopīgās inspekcijas vispārējā koordinators vārds un uzvārds:

[Vispārējais koordinators atbild par organizatoriskiem un procesuāliem jautājumiem, tostarp ziņojumu sagatavošanu. Ieceltajai personai principā vajadzētu būt vienam no valsts koordinatoriem vai EDI atbildīgajam darbiniekam.]

Dalībvalsts A

Atbildīgā valsts koordinators vārds un uzvārds:

Dalībvalsts B*

Atbildīgā valsts koordinators vārds un uzvārds:

Eiropas Darba iestāde

Atbildīgā EDI speciālista vārds, uzvārds:

Valsts sadarbības koordinators vārds un uzvārds [dalībvalstij A]:

Valsts sadarbības koordinators vārds un uzvārds [dalībvalstij B*]:

3. No citām dalībvalstīm ieradušos amatpersonu un EDI loma

(dibināšanas regulas 9. panta 3. un 5. punkts)

* Attiecīgā gadījumā pievieno dalībvalstis C, D utt.

4. Inspekcijas formāts un laika grafiks

Norādiet, vai inspekcija ir kopīga vai saskaņota un vai tā ir vispārīga vai vērsta uz konkrētu problēmu

Puses vienojas veikt:

- saskaņotu** vispārīgu inspekciju
- saskaņotu** mērķtiecīgu inspekciju
- kopīgu vispārīgu** inspekciju
- kopīgu mērķtiecīgu** inspekciju

uz [norāda konkrētu periodu], kas notiek šādā(-ās) dalībvalstī(-īs):

5. Saskaņotās/kopīgās inspekcijas darbības joma

Attiecībā uz izmantotās terminoloģijas definīcijām atsaucei skatīt [terminu glosāriju](#), ko izstrādājusi Eiropas platforma nedeklarēta darba novēršanai.

Saskaņotās/kopīgās inspekcijas mērķis ir risināt šādas problēmas:

- neatbilstība piemērojamiem Eiropas un valstu noteikumiem par darba ņēmēju brīvu pārvietošanos un/vai
- neatbilstība piemērojamiem Eiropas un valstu noteikumiem par pakalpojumu brīvu apriti (darba ņēmēju norīkošana)

Norādiet ekonomikas mērķnozari:

Norādiet šīs inspekcijas īstermiņa un ilgtermiņa mērķus:

[Īstermiņa mērķi var būt sodu atgūšana, iemaksu atgūšana, uzņēmuma slēgšana mobilu darba ņēmēju aizsardzība u. c. Ilgtermiņa mērķis var būt nedeklarēta darba samazināšana konkrētajā nozarē.]

6. EDI koordinācija un atbalsts

Lūdzu, norādiet koordinācijas vai atbalsta veidu, par ko panākta vienošanās ar EDI, un attiecīgā gadījumā norādiet lūgtā finansiālā atbalsta indikatīvo summu:

[EDI var sniegt konceptuālu, loģistikas un tehnisku atbalstu un attiecīgā gadījumā juridisko ekspertīzi, tostarp rakstiskās un mutiskās tulkošanas pakalpojumus.]

7. Citas ieinteresētās personas

Uzskaita organizācijas, kas tiks iesaistītas inspekcijā, un precizē to lomu.

8. Inspekcijas plāns

Šā nolīguma puses sagatavo sīki izstrādātu šīs inspekcijas plānu saskaņā ar pielikumā sniegto veidni.

Paraksti

Dalībvalsts A	Dalībvalsts B*	Eiropas Darba iestāde
Vārds, uzvārds:	Vārds, uzvārds:	Vārds, uzvārds:
Amats:	Amats:	Amats:
Iestāde:	Iestāde:	Datums:
Datums:	Datums:	

2.a pielikums. Inspekcijas plāns

INSPEKCIJAS PLĀNS

Šis inspekcijas plāna dokuments ir piemērojams vienmēr, kad saskaņotā vai kopīgā inspekcijā (SKI) ir paredzēta EDI darbinieku dalība. Ja EDI darbinieku dalība nav paredzēta, ir ieteicams izmantot šo inspekcijas plāna dokumentu kā norādījumus dalībniekiem, un to var izmantot brīvprātīgi. Šis dokuments ir pielāgojams SKI iesaistīto dalībvalstu tiesību aktiem un praksei, un tajā sniegti detalizēti piemēri par to, kā rīkoties SKI laikā. Vajadzības gadījumā šā dokumenta daļas var pavairot atkarībā no to dalībvalstu skaita, kas piedalās SKI (dalībvalstij B, C, D utt.).

Temats:

Atsauces numurs:

Pirmsapspriede un pēcapspriede

Vispārīga vienošanās par pirmsapspriedes un pēcapspriedes metodi

Piemērs: Pirms un pēc pārbaudes [vieta un laiks] notiek pirmsapspriede/pēcapspriede. Tajā obligāti jābūt klāt visām attiecīgajām vienībām/personām un attiecīgā gadījumā EDI darbiniekiem, lai sagatavotu un izvērtētu darbību, apmainītos ar viedokļiem un noteiktu iespējamās turpmākās vajadzīgās darbības. Lai informētu saskaņotās vai kopīgās inspekcijas dalībniekus, būtu jāizskaidro mērķi:

- administratīvo dokumentu iegūšana
- darbinieku un vadītāju iztaujāšana

Pirmsapspriede DV A:

Grupa A1

Adrese:
Sanāksmes laiks:

Grupa A2

Adrese:
Sanāksmes laiks:

Pirmsapspriede DV B*:

Grupa B1

Adrese:
Sanāksmes laiks:

Grupa B2

Adrese:
Sanāksmes laiks:

Laiks, kad notiek ierašanās inspekcijas vietā: (dd.mm.gggg., st:min)

Inspicējamā vienība: (nosaukums un kontaktinformācija)

Īpašnieks/vadība: (vārds, uzvārds un kontaktinformācija)

Apakšuzņēmēji/saistītie uzņēmumi: (nosaukums un kontaktinformācija)

Citas inspicējamās puses: (vārds, uzvārds/nosaukums un kontaktinformācija)

Datu apmaiņas koordinācija

Lūdzu, norādiet, kura(-s) persona(-as) būs atbildīga(-as) par visu būtisko datu apmaiņu, tostarp attiecīgā gadījumā EDI koordinācijas vienību, un norādiet, kuri saziņas kanāli tiks izmantoti (piemēram, IMI). Norādiet kontaktinformāciju, piemēram, vārdu, uzvārdu, tālruna numuru un e-pasta adresi.

* Attiecīgā gadījumā pievieno dalībvalstis C, D utt.

Praktiskā kārtība dalībvalstī A

1. Grupas(-u) sastāvs dalībvalstī A:

1. grupa: piemēram, grupa, kas atbild par izmeklēšanas veikšanu attiecībā uz galveno inspicējamo vienību, (apakš-)uzņēmējiem utt.

Sanāksmes vieta:

Sanāksmes laiks:

Grupas koordinators: [vārds, uzvārds un kontaktinformācija]

Vārds, uzvārds	Tālruna numurs	Loma
		piemēram, policijas priekšnieks
		piemēram, darba inspekciju vadītājs
		piemēram, darba inspektors
		piemēram, EDI darbinieks

2. Apraksta paredzamos pasākumus, kas jāveic grupai (-ām) dalībvalstī A:

piemēram,

- galvenās inspicējamās vienības apmeklējums saskaņā ar parastajām procedūrām,
- darba devēja iztaujāšana,
- darbinieku uzklauššana,
- grāmatveža biroja apmeklējums saskaņā ar parastajām procedūrām,
- būtisko dokumentu meklēšana un kopiju izgatavošana.

3. Vēlamā informācija / dokumenti / pierādījumi, kas jāiegūst inspicētajā(-ās) vienībā(-ās), sākot no [dd.mm.gggg.]:

piemēram,

- darba laika uzskaites lapas, algas aprēķini,
- rakstiski līgumi,
- e-pasta vēstules par personālu,
- visi ienākošie/izejošie rēķini,
- bankas darījumi,
- A1 sertifikāti.

4. Metodika un papildu norādījumi:

a) Darbinieku un citu attiecīgo personu iztaujāšana:

- Apraksta veidu, kā būtu jāiztaujā darbinieki un citas attiecīgās personas (darba devējs, vietas vadītājs, pārstāvji u. c.) saskaņā ar valsts tiesību aktiem un attiecīgā gadījumā neskarot sociālo partneru kompetenci un kolektīvās tiesības atbilstīgi valsts tiesību aktiem un/vai praksei.
- Uzsver vajadzību izskaidrot darba ņēmējiem viņu tiesības un pienākumus un to, kā viņi var gūt labumu no sadarbības.
- Izmanto standartizētas iztaujāšanas anketas dažādiem intervējamo personu veidiem (darba ņēmējiem, priekšstrādniekiem, vadītājiem, autovadītājiem, klientiem u. c.).
- Iepazīstas ar anketām pirms inspekcijas.

- Vajadzības gadījumā piesaista tulkus (pierādīšanas pienākums un tiesību aktos noteikto prasību pareiza ievērošana) un/vai kultūrmediatorus (lai atvieglotu saziņu starp inspektoriem un iztaujātajām personām, jo īpaši saskarsmē ar trešo valstu valstspiederīgajiem).
- Izmanto jauktas grupas.

b) Informācijas vākšana

- Ierodoties darba vietā, pievērš īpašu uzmanību tam, ko cilvēki dara, ar kādām personām kopā viņi strādā, kādu darba apģērbu viņi valkā utt. Neaizmirstiet to kaut kur pierakstīt, jo vizuālie novērojumi ir svarīgi. Attiecīgā gadījumā un ja to atļauj valsts tiesību akti, apsver iespēju uzņemt fotoattēlus/video.
- Pievērš pienācīgu uzmanību uzraudzītajiem personu apliecinošiem dokumentiem. Ir iespējams, ka tiek uzraudzīti viltoti dokumenti.
- Pievēršiet uzmanību uzņēmuma transportlīdzekļu datiem (reģistrācijas numurs utt.).
- Attiecīgā gadījumā konkretizējiet īpašu pierādījumu veidu, kas būtu jāvēl (piemēram, videopierādījumi, dokumentu oriģināli).

c) Pieprasījumi kolēģiem dalībvalstī B*:

- Ja darbinieki norāda, ka saņem sociālos pabalstus dalībvalstī B, sazinieties ar [vārds, uzvārds], lai veiktu pārbaudi.
- Ja inspicētās(-o) vienības(-u) īpašnieks(-i) inspekciju laikā atrodas dalībvalstī B, apkopojiet plašu informāciju par [xxxxx].

d) Drošības norādījumi:

- Dalībnieku drošība vienmēr ir vissvarīgākā.
- Pārbaudes vienmēr veic vismaz divatā.
- Dalībnieki pēc iespējas uztur acu kontaktu.
- Dalībnieki nekad neatstāj kolēģi vienu pašu uzņēmumā. Aiziešana no inspicējamās vietas vienmēr jāveic, apspriežoties ar vispārējo koordinātoru.
- Norāda inspektorātu/iestādi, kas nodrošinās drošības aprīkojumu.

e) Loģistikas pasākumi:

- Transportēšanu uz inspekcijas vietu organizēs [nosaukums], un izbraukšana notiks no [vieta] plkst. [laiks].
- Visas iesaistītās vienības ņem līdzi identifikācijas dokumentus
- Inspekcijas grupām tiks nodrošināti šādi rīki: [pārnēsājami skeneri, zibatmiņas, fotokameras/videokameras utt.]

f) Papildu norādījumi vai citi jautājumi:

- Ja tiek konstatēti dokumenti papīra formātā, tos konfiscē, lai izgatavotu digitālas kopijas, un inspicētajai vienībai izsniedz kvīti.
- Iztaujājot administratorus, ir svarīgi noskaidrot viņu vārdu, uzvārdu, e-pastu un tālruna numuru turpmākai zināšanai.
- Juridisku jautājumu gadījumā ir pieejama EDI juridiskā grupa [e-pasts, tālrunis].

* Attiecīgā gadījumā pievieno dalībvalstis C, D utt.

3. pielikums. Pēcinspekcijas ziņojums

PĒCINSPEKCIJAS ZIŅOJUMS XX/2020 SASKAŅOTĀM UN KOPĪGĀM INSPEKCIJĀM

Šo pēcinspekcijas ziņojumu sagatavo saskaņā ar tās dalībvalsts tiesību aktiem vai praksi, kurā notiek inspekcija. Pēcinspekcijas ziņojumā aizpilda tikai tās daļas, kas attiecas uz konkrēto lietu.

Saskaņā ar to dalībvalstu tiesību aktiem vai praksi, kurās notiek pārbaude, dažus inspektorātu konstatējumus var būt nepieciešams darīt zināmus sociālo partneru organizācijām. Saskaņā ar to dalībvalstu tiesību aktiem vai praksi, kurās notiek inspekcija, dažus konstatējumus var nebūt nepieciešams paziņot pārējām pusēm (piemēram, krimināllietās).

Temats:

Atsauces numurs:

1. Inspekcijas saturs (saturu var pārkopēt no inspekcijas nolīguma dokumenta, ja tas vēl ir aktuāls)

Apraksta, kuras iestādes / izpildstrukturās / sociālo partneru organizācijas katrā dalībvalstī bija tieši iesaistītas, un norāda attiecīgos valsts koordinātorus.

Dalībvalsts A:

Dalībvalsts B*:

Citas ieinteresētās personas:

Inspekcijas datums:

Apraksta lietu pirms inspekcijas:

Norāda saskaņotās vai kopīgās inspekcijas mērķi (vispārīga, mērķtiecīga, pēcpārbaude) un pārbaudītos jautājumus:

Apraksta saskaņotās vai kopīgās inspekcijas procesu (iesaistīto personu skaits, izmantotās izmeklēšanas metodes utt.):

Norāda izmaksas, kas radušās inspekcijas laikā:

* Attiecīgā gadījumā pievieno dalībvalstis C, D utt.

2. EDI un/vai citu ieinteresēto personu iesaiste (saturu var pārskatīt no inspekcijas nolīguma dokumenta, ja tas vēl ir aktuāls)

Attiecīgā gadījumā apraksta sadarbību ar Eiropas Darba iestādi:

Attiecīgā gadījumā apraksta jebkādu sadarbību ar citām organizācijām (piemēram, Eiropolu, *Eurojust*, sociālajiem partneriem):

3. Ziņas par inspicēto(-ajām) vienību(-ām) (saturu var pārskatīt no inspekcijas nolīguma dokumenta, ja tas vēl ir aktuāls)

- Nosaukums(-i):
- Juridiskais statuss (uzņēmums, personālsabiedrība u. c.):
- Saistība ar citām vienībām un uzņēmumiem (piemēram, meitasuzņēmumiem):
- Uzņēmuma(-u) / ekonomikas nozares(-u) apraksts:
- Mobilo darba ņēmēju skaits:
- Cita būtiska informācija par vienību(-ām):

4. Norāda to uzņēmumu un mobilo darba ņēmēju kopējo skaitu (iekļaujot norīkotos darba ņēmējus, pašnodarbinātos, citu statusu (piemēram, uzņēmuma īpašnieks, brīvprātīgais), uz kuriem attiecas inspekcija

Uzņēmumi	Mobilie darba ņēmēji	Norīkotie darba ņēmēji	Pašnodarbināta persona	Cits statuss (piemēram, uzņēmuma īpašnieks, brīvprātīgais)

5. Apraksta saskaņotās vai kopīgās inspekcijas rezultātus. Attiecīgā gadījumā norāda to uzņēmumu un mobilo darba ņēmēju skaitu (iekļaujot norīkotos darba ņēmējus, pašnodarbinātos, citu statusu (piemēram, uzņēmuma īpašnieks, brīvprātīgais), kurus skar pārkāpums attiecīgajās jomās

ES mobilo darba ņēmēju darba tiesību neievērošana (piemēram, algu nepietiekama izmaksa/heizmaksāšana)	
Nepareizi veiktas vai neveiktas sociālā nodrošinājuma iemaksas un/vai nelikumīgi iegūti sociālie pabalsti	
Nedeklarēts pārrobežu darbs	
Nepatiesa darba ņēmēju norīkošana darbā	
Fiktīva pašnodarbinātība	
Fiktīvas, krāpnieciskas vai nelikumīgas pagaidu darba aģentūras	

Pastkastītes uzņēmumi un fiktīvi uzņēmumu veidojumi					
(Organizēta) trešo valstu valstspiederīgo nelikumīga nodarbinātība					
Cilvēku tirdzniecība un/vai darbaspēka ekspluatācija					
Citi konstatējumi (tostarp aizdomas par pārkāpumiem Savienības tiesību aktu piemērošanā):					
To uzņēmumu/mobilo darba ņēmēju kopskaits, kurus skar iepriekš minētie pārkāpumi	Uzņēmumi	Mobilie darba ņēmēji	Norīkotie darba ņēmēji	Pašnodarbināta persona	Cits statuss (piemēram, uzņēmuma īpašnieks, brīvprātīgais)
6. Attiecīgā gadījumā norāda, kuri citi tiesību akti ir pārkāpti un uz kādu konstatējumu pamata tas secināts	<ul style="list-style-type: none"> • Nodokļu tiesību akti: • Sabiedrību tiesību akti: • Krimināltiesību akti: • Imigrācijas tiesību akti: 				
7. Vai inspekcijas grupas var izmantot inspekcijas laikā savāktos datus kā pierādījumus?					
8. Attiecīgā gadījumā sniedz papildu informāciju, ja ir vajadzīgi īpaši pierādījumi (video, apliecinātas kopijas, dokumentu oriģināli u. c.)					
9. Precizē, kurš vadīs pasākumus pēc inspekcijas	Dalībvalsts A:	Dalībvalsts B*:		EDI:	
Kriminālvajāšana (<i>prokurora iesaistīšana</i>)					
Civilprocesi ar sociālo partneru organizāciju starpniecību					
Administratīvs sods					
Sociālo iemaksu atgūšana					
Algu izmaksa					

Nepamatoti izmaksātu sociālo pabalstu atgūšana			
Nodokļu iemaksas			
Citas procesuālas sankcijas (licences atsaukšana, publiskais iepirkums u. c.)			
Samierināšanas vai citas ārpusstiesas strīdu izšķiršanas procedūras			
Turpmākie pasākumi pēc inspekcijas (tostarp ar EDI atbalstu)			
Jebkādi citi turpmāki pasākumi (piemēram, sadarbība ar ES iestādēm un struktūrām, starptautiskām organizācijām, trešo valstu iestādēm vai citām ieinteresētajām personām vai ziņošana tām)			
10. Vai jūs rezultātus paziņojāt citām attiecīgajām iestādēm (citās dalībvalstīs)?			
11. Vai būtu jāveic turpmākas pārrobežu darbības, piemēram, preventīvas kampaņas, kuru pamatā ir iepriekš minētie konstatējumi, tostarp ar EDI atbalstu? Lūdzu precizēt:			
12. Kādas ir gūtās atziņas? Kādas darbības izmaiņas ir vajadzīgas, lai atjauninātu inspekcijas procesu?			
13. Galvenie darbības rādītāji¹⁰			
Kvantitatīvie GDR			
Sodu skaits lietās (administratīvās lietās, civillietās un/vai krimināllietās)			
Nodokļu/sociālo iemaksu atgūšanas gadījumu un atmaksājumu skaits lietās (administratīvās lietās, civillietās un/vai krimināllietās)			

¹⁰ Ieraksta "N/P" (nav pieejams) attiecībā uz tiem GDR, kas nav pieejami šā ziņojuma sagatavošanas laikā vai ko nevar paziņot EDI

Uzņēmumiem izdoto administratīvo konsultāciju, brīdinājumu, rīkojumu utt. skaits					
Kvalitatīvie GDR					
Attiecīgo materiālu un norādījumu pieejamība un pietiekamība SKI īstenošanai	☐ Nemaz nav pieejami	☐ Nedaudz pieejami	☐ Samērā pieejami	☐ Ļoti pieejami	☐ Pilnībā pieejami
	☐ Nemaz nav pietiekami	☐ Nedaudz pietiekami	☐ Samērā pietiekami	☐ Ļoti pietiekami	☐ Pilnībā pietiekami
Zināšanas par ES tiesību aktiem un/vai citu DV praksi darbaspēka pārrobežu mobilitātes tiesībaizsardzības kontekstā	☐ Ļoti vājas	☐ Vājas	☐ Vidējas	☐ Labas	☐ Ļoti labas
SKI dalībnieku saziņas un sadarbības līmenis	☐ Ļoti zems	☐ Zems	☐ Vidējs	☐ Augsts	☐ Ļoti augsts
Cik viegli ir izmantot no SKI izrietošos pierādījumus administratīvos procesos vai kriminālprocesos	☐ Pilnīgi grūti	☐ Ļoti grūti	☐ Vidēji grūti	☐ Ļoti viegli	☐ Pilnīgi viegli
SKI iesaistīto cilvēkresursu apjoms	☐ Pilnībā nepietiekams	☐ Nedaudz nepietiekams	☐ Pietiekams	☐ Ļoti pietiekams	☐ Pilnībā pietiekams
Radušās valodas barjeras SKI laikā	☐ Ļoti zemas	☐ Zemas	☐ Vidējas	☐ Augstas	☐ Ļoti augstas
Kvalitatīvs novērtējums	<i>Sniedziet papildu komentārus vai ierosinājumus par iespējamiem uzlabojumiem attiecībā uz jūsu kvalitātes novērtējumu.</i>				

4. pielikums. Pārskats par SKI juridisko pamatu dalībvalstīs

Pētījuma mērķis un darbības joma

Šā īsā pārskata galvenais mērķis ir apzināt kopīgo pārrobežu inspekciju juridisko pamatu (ja tāds ir) ES dalībvalstu līmenī un atbildēt uz jautājumu, vai šajās inspekcijās savāktos pierādījumus vienā dalībvalstī var izmantot valsts tiesvedībā vai administratīvā procesā citā dalībvalstī, un paskaidrot, kādi ierobežojumi (ja tādi ir) pastāv attiecībā uz viesinspektoru uzņēmējvalstī.

Šajā nolūkā pētījumā, kas veikts sadarbībā ar EDI Inspekciju darba grupas ekspertiem laikposmā no 2020. gada jūnija līdz augustam, tika aplūkoti šādi izpētes jautājumi (sīkāku informāciju sk. tabulās turpmāk):

- ✓ vai pastāv juridiskais pamats kopīgām pārrobežu darba inspekcijām ES dalībvalstu līmenī?
- ✓ Kādas ir viesinspektora kompetences kopīgā pārrobežu inspekcijā, ko veic attiecīgajā ES dalībvalstī?
- ✓ vai pierādījumus, kas iegūti šādās inspekcijās vienā dalībvalstī, var izmantot valsts tiesvedībā vai administratīvā procesā citā dalībvalstī?

Lai gan pārrobežu inspekciju prakse — neatkarīgi no tā, vai inspekcija ir kopīga vai saskaņota darbība — joprojām nav izplatīta, mēs varam secināt, ka sadarbība starp dalībvalstīm kļūst arvien biežāka. Iekšējā tirgus informācijas sistēmai (IMI sistēmai) ir būtiska nozīme drošā informācijas apmaiņā starp dalībvalstīm, un tā vairākumā gadījumu ļauj izmantot pierādījumus no ārvalstīm vietējā administratīvā procesā vai tiesvedībā.

Neskaidrs pārrobežu inspekciju juridiskais pamats traucē biežākai sadarbībai

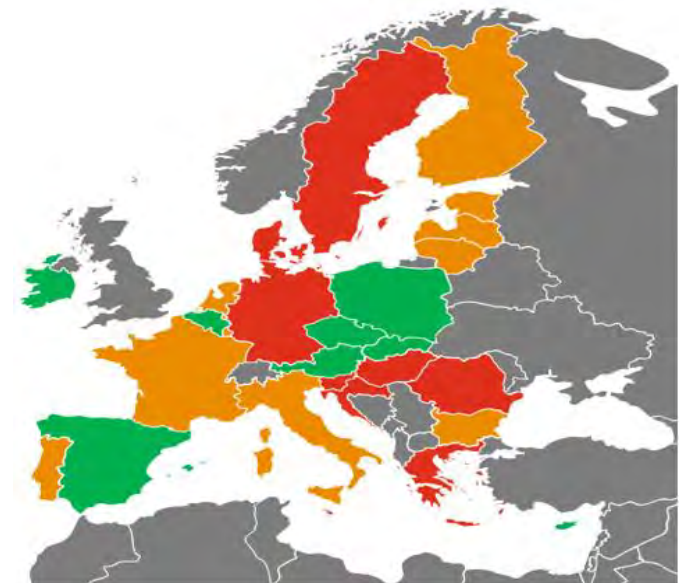
Īsais pētījums par pamatā esošo tiesisko regulējumu parādīja, ka pārrobežu sadarbības juridiskais pamats ievērojami atšķiras (sk. 11. attēlu “Kopīgu pārrobežu inspekciju juridiskais pamats dalībvalstīs”). Lai gan ir vairākas valstis, kurās ir tiesību aktu normas, kuras varētu pielāgot SKI vajadzībām, piemēram, ārējā eksperta amats inspekcijas laikā, tiesību aktos reti ir ietverti īpaši noteikumi par pārrobežu SKI. Tomēr valstis, kurās nav juridiskā pamata, var veikt pārrobežu inspekcijas, pamatojoties, piemēram, uz *ad hoc* pagaidu nolīgumiem.

Lai gan lielākajā daļā dalībvalstu pastāv pārrobežu sadarbības iespēja, neskaidrais juridiskais pamats zināmā mērā kavē sadarbību, jo inspektori vai koordinatori nav pārliecināti, vai viņiem ir atļauts īstenot SKI saskaņā ar spēkā esošajiem tiesību aktiem.

Kopumā **astonās dalībvalstīs ir noteikta veida valsts tiesību akti, kas reglamentē** iespējas veikt pārrobežu inspekcijas (lai gan tie ne vienmēr ir īpaši noteikumi šai situācijai). **Desmit dalībvalstīs ir noslēgušas noteikta veida divpusējus/daudzpusējus nolīgumus** par pārrobežu inspekcijām, bet tām nav īpašu valsts tiesību

aktu par šādu sadarbību. **Deviņas dalībvalstis ziņoja, ka tām nav tiesiskā regulējuma attiecībā uz pārrobežu inspekcijām.** Dažās valstīs nav vajadzīgs juridisks akts, lai veiktu SKI — *ad hoc* nolīgumus var noslēgt bez konkrēta juridiskā pamata.

11. attēls. Kopīgu pārrobežu inspekciju juridiskais pamats DV

Valsts tiesību akti Divpusēji/daudzpusēji nolīgumi Nav tiesiskā regulējuma

Piezīme. Dažās valstīs nav vajadzīgs juridisks akts, lai veiktu SKI — *ad hoc* nolīgumus var noslēgt bez konkrēta juridiskā pamata.

Avots: Valsts tiesību aktu apzināšana, 2020. gads, Inspekciju darba grupa (Mapping of national legislation 2020, WG on Inspections)

Viesinspektoriem ir atļauts piedalīties kā novērotājiem lielākajā daļā dalībvalstu

Visaptverošs pārrobežu sadarbības tiesiskais regulējums palīdz dalībvalstīm pārvarēt sākotnējos šķēršļus un veicina kopīgas vai saskaņotas darbības. Pētījumi liecina, ka dažus valsts tiesību aktu noteikumus parasti var piemērot, lai ārvalstu inspektors varētu piedalīties inspekcijā novērotāja statusā (sk. 12. attēlu “Ārvalstu inspektora loma inspekcijas laikā”).

Divdesmit piecās dalībvalstīs viesinspektoram ir ierobežota kompetence, kas atbilst novērotāja lomai, vai citas īpašas kompetences.

Divās dalībvalstīs (Griekijā un Maltā) viesinspektoram nav nekādas kompetences. Nevienā no dalībvalstīm viesinspektoram nav pilnīgas kompetences kopīgas pārrobežu inspekcijas laikā, t. i., kompetences, kas atbilst vietējā inspektora kompetencei.

12. attēls. Ārvalstu inspektora loma inspekcijas laikā

■ Pilnīga kompetence
 ■ Ierobežota kompetence / novērotājs
 ■ Nav kompetences

Avots: Valsts tiesību aktu apzināšana, 2020. gads, Inspekciju darba grupa (Mapping of national legislation 2020, WG on Inspections)

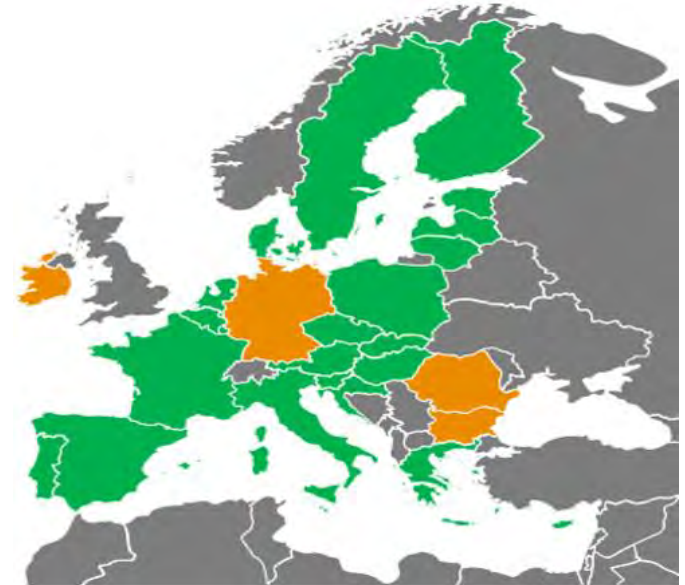
Pierādījumus no citām dalībvalstīm var izmantot tiesvedībā vai administratīvā procesā lielākajā daļā dalībvalstu

Lai gan pārrobežu sadarbības juridiskais pamats lielākajā daļā dalībvalstu nav skaidri noteikts, pierādījumus, kas iegūti sadarbībā ar citām dalībvalstīm, parasti var izmantot tiesvedībā vai administratīvā procesā. *IMI* sistēmas izmantošana lielākajā daļā gadījumu ir minēta kā tiešs atbalsta mehānisms sadarbībai vai pat kā prasība pierādījumu pieņemšanai tiesvedībā vai administratīvā procesā.

Attiecībā uz to **pierādījumu izmantošanu tiesā, kas iegūti citā dalībvalstī veiktas inspekcijas laikā**, 23 dalībvalstis atļauj šādu pierādījumu izmantošanu (sk. 13. attēlu "No citām dalībvalstīm iegūtu pierādījumu izmantošana valsts tiesvedībā"). Lielākajā daļā gadījumu ir ieteicams pierādījumus iesniegt, izmantojot *IMI* sistēmu, lai nodrošinātu, ka tie ir pieņemami.

Četras dalībvalstis norādīja, ka šādu pierādījumu izmantošana to tiesās var būt problemātiska. Piemēram, Bulgārijā pastāv pretrunīga judikatūra attiecībā uz pieņemamību, un Rumānijā pieņemamība ir atkarīga no tiesas lēmuma konkrētajā lietā.

13. attēls. No citām dalībvalstīm iegūtu pierādījumu izmantošana valsts tiesvedībā

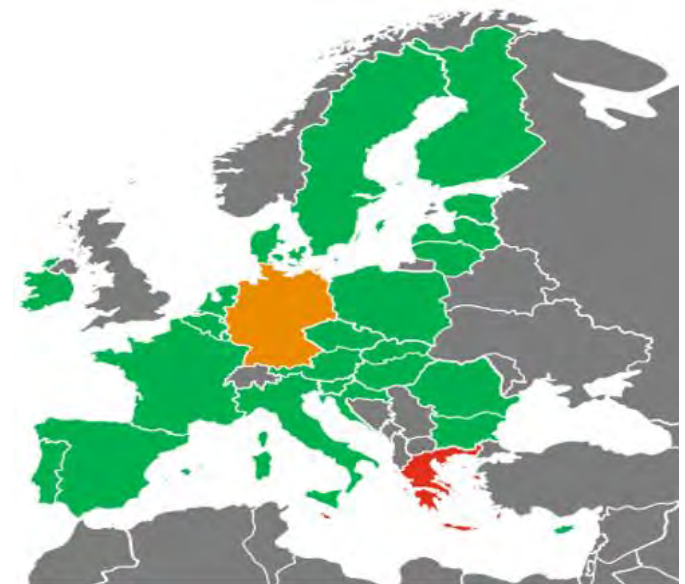

■ Pieņemami
 ■ Var izmantot ar ierobežojumiem
 ■ Nav atļauti

Avots: Valsts tiesību aktu apzināšana, 2020. gads, Inspekciju darba grupa (Mapping of national legislation 2020, WG on Inspections)

Attiecībā uz pierādījumu izmantošanu **administratīvās procedūrās** 24 dalībvalstis atļauj šādu pierādījumu izmantošanu (sk. 14. attēlu "No citām dalībvalstīm iegūtu pierādījumu izmantošana valsts administratīvās procedūrās"). Arī šajā ziņā lielākajā daļā gadījumu ir ieteicams pierādījumus iesniegt, izmantojot *IMI* sistēmu, lai nodrošinātu to pienācīgu apstrādi un izmantošanu administratīvās procedūrās. Tikai divas dalībvalstis (Grieķija un Malta) ir atbildējušas, ka citā dalībvalstī veiktas inspekcijas laikā iegūtos pierādījumus nevar tajās izmantot administratīvās procedūrās.

14. attēls. No citām dalībvalstīm iegūtu pierādījumu izmantošana valsts administratīvās procedūrās

■ Pieņemami
 ■ Var izmantot ar ierobežojumiem
 ■ Nav atļauti

Avots: Valsts tiesību aktu apzināšana, 2020. gads, Inspekciju darba grupa (Mapping of national legislation 2020, WG on Inspections)

Vai pastāv tiesiskais regulējums kopīgām pārrobežu inspekcijām? (Detalizēti rezultāti)

Dalībvalsts	JĀ — valsts tiesību akti	JĀ — daudzpusēji/divpusēji nolīgumi	NĒ
Austrija	Likums pret dempingu algu un sociālajā jomā (<i>Lohn- und Sozialdumping-Bekämpfungsgesetz, LSD-BGapping</i>), 17. panta 1. punkts		
Beļģija	Sociālais kriminālkodekss (56. un 57. pants)	Jā, ir noslēgti dažādi divpusēji/daudzpusēji nolīgumi (sīkāka informācija nav sniegta)	
Bulgārija		Divpusēji nolīgumi, kas noslēgti ar Franciju, Vāciju, Poliju un Norvēģiju.	
Horvātija			Nē.
Kipra	2017. gada Likums Nr. 63(i), kas paredz darba ņēmēju norīkošanu darbā pakalpojumu sniegšanas un citos attiecīgos jautājumos, II daļa: Likuma noteikumu piemērošana, 17. un 18. pants.		
Čehijas Republika	Likums Nr. 255/2012 <i>Coll.</i> Kontroles likums (6. pants) paredz iespēju citas dalībvalsts inspektoram piedalīties inspekcijā, ko veic Čehijas Republikā.		
Dānija			Nē.
Igaunija		Sadarbības nolīgumi ar ierobežotu darbības jomu, kas noslēgti ar Dienvidsomiju, pārējām Baltijas valstīm un Norvēģiju, ļauj veikt kopīgas darbības. Sadarbības nolīgums ar Poliju ir vairāk vērst uz informācijas apmaiņu.	
Somija		Divpusējs nolīgums ar Igauniju.	
Francija		Noslēgti nolīgumi ar Vāciju, Beļģiju, Bulgāriju, Luksemburgu, Spāniju, Nīderlandi un Portugāli. Tiek pabeigts nolīgums ar Itāliju (<i>2020. gada 20. oktobra dati</i>).	
Vācija			Nē.
Griekija			Nē.
Ungārija			Nē.
Īrija	2015. gada Darba attiecību likuma 35. pantā ir noteikts divpusējo nolīgumu pamats, lai a) sniegtu informāciju un b) sniegtu citu tādu palīdzību, kas atvieglo otras puses funkciju izpildi.	Noslēgti nolīgumi ar Apvienoto Karalisti un Portugāli.	
Itālija		Tiek pabeigti nolīgumi ar Franciju un Rumāniju (<i>2020. gada 20. oktobra dati</i>).	

Dalībvalsts	JĀ — valsts tiesību akti	JĀ — daudzpusēji/divpusēji nolīgumi	NĒ
Latvija		Sadarbības nolīgums ar Igauniju un Lietuvu, kas ļauj veikt kopīgas darbības.	
Lietuva		Sadarbības līgumi ar Baltijas valstīm (Igauniju un Latviju) un Norvēģiju, kas ļauj veikt kopīgas darbības. Sadarbības nolīgums ar Poliju ir vairāk vērsts uz informācijas apmaiņu.	
Luksemburga		Līgums, ar ko izveido Beniluksa Savienību (starpvaldību sadarbība starp Beļģiju, Nīderlandi un Luksemburģu); divpusējs nolīgums ar Franciju.	
Malta			Nē.
Nīderlande		Jā, ir noslēgti dažādi divpusēji/daudzpusēji nolīgumi (sīkāka informācija nav sniegta).	
Polija	2007. gada 13. aprīļa Likuma par Valsts darba inspekciju 22. panta 3. punkts, kas attiecas uz darba tiesību, jo īpaši darba aizsardzības noteikumu, kā arī noteikumu par nodarbinātības un cita algota darba likumību ievērošanu. Minētais noteikums neattiecas uz inspekcijām, ko veic Sociālās apdrošināšanas iestāde.	Nolīgums ar Bulgāriju, Dāniju, Igauniju, Norvēģiju un Slovākiju. Valsts darba inspekcija ir noslēgusi arī sadarbības līgumus ar citu Eiropas Ekonomikas zonas valstu darba inspekcijām, kuri principā paredz informācijas apmaiņu.	
Portugāle		Portugāles un Spānijas kopīgas inspekcijas un informācijas apmaiņa par nelaimes gadījumiem darbā, darbā norīkoto darba ņēmēju minimālajām algām, izmitināšanas nosacījumiem (Galīcija un Braģa), divpusēji nolīgumi ar Franciju un Bulgāriju par informācijas apmaiņu	
Rumānija			Nē.
Slovākija	Likums Nr. 125/2006 <i>Coll.</i> par darba inspekciju (7. panta 3. punkta q) apakšpunkts un 15. pants) paredz iespēju, ka Slovākijas Republikā veiktas inspekcijas laikā inspektors no citas dalībvalsts var piedalīties kā uzaicināts ārējais eksperts.	Nolīgums ar Poliju par divpusēju sadarbību un informācijas apmaiņu.	
Slovēnija			Nē.
Spānija	Likums 23/2015, ar ko reglamentē Darba un sociālā nodrošinājuma inspekcijas sistēmu	Noslēgti nolīgumi ar Poliju, Portugāli un Franciju.	
Zviedrija			Nē.

Kādas ir viesinspektora kompetences jūsu dalībvalstī veiktas kopīgas inspekcijas laikā? (Detalizēti rezultāti)

Dalībvalsts	Pilnīga kompetence	Ierobežota kompetence / novērotājs	Cits / Nav atļauts
Austrija		Iespēja piedalīties novērotāja statusā attiecas tikai uz inspekciju par minimālo atalgojumu un atbilstību administratīvajām prasībām, kas jāievēro norīkotāju uzņēmumiem.	
Beļģija		Kompetences būtu jāapraksta divpusējos nolīgumos, bet praksē nevienā divpusējā nolīgumā nav precizēta inspektora konkrētā loma.	
Bulgārija		Viesinspektors var būt klāt, bet tikai novērotāja statusā un ar darba devēja nepārprotamu piekrišanu (ko pārbauda).	
Horvātija		Tikai novērotājs.	
Kipra		Viesinspektors var būt klāt, bet tikai novērotāja statusā.	
Čehijas Republika		Viesinspektors var piedalīties kā persona ar īpašu statusu, t. s. "uzaicinātā persona", ja Čehijas inspekcijas iestāde ir pilnvarojusi inspektoru būt par šādu uzaicināto personu inspekcijas nolūkā. Uzaicinātās personas īpašās tiesības izriet no inspekcijas, kurā viņa piedalās, mērķa, t. i., uzaicinātā persona piedalās inspicējošās puses darbībās, kas atbilst viņas dalības inspekcijā iemesliem.	
Dānija		Viesinspektors var piedalīties inspekcijā kā novērotājs ar nosacījumu, ka inspicētā uzņēmuma darba devējs (īpašnieks) atļauj inspektora klātbūtni.	
Igaunija		Tikai novērotājs.	
Somija		Viesinspektors var būt klāt, bet tikai novērotāja statusā.	
Francija		Tikai novērotājs.	
Vācija		Viesinspektors var būt klāt, bet tikai novērotāja statusā un ar darba devēja nepārprotamu piekrišanu (ko pārbauda). Viesinspektoram novērotāja statusā nav nekādu kompetenču.	
Grieķija			Inspekciju tiesiskais regulējums nosaka, ka valsts darba inspekcijas iestādei ir ekskluzīva kompetence veikt inspekcijas. Spēkā esošajos tiesību aktos nav paredzēta citu inspektoru klātbūtne.
Ungārija		Tā kā Ungārijā nav tiesiskā regulējuma, kas reglamentētu kopīgas pārrobežu inspekcijas, kompetences nav noteiktas tiesību aktos, bet viesinspektors var piedalīties kopīgā pārrobežu inspekcijā novērotāja statusā.	
Īrija		Tikai novērotājs.	
Itālija		Tikai novērotājs.	

Dalībvalsts	Pilnīga kompetence	Ierobežota kompetence / novērotājs	Cits / Nav atļauts
Latvija		Tikai novērotājs, ja ir saņemta inspicējamā objekta īpašnieka piekrišana.	
Lietuva		Tikai novērotājs.	
Luksemburga		Tikai novērotājs (nav nekādu kompetenču).	
Malta			Maltas tiesību aktos nav paredzēta iespēja viesinspektoriem piedalīties inspekcijās.
Nīderlande		Ārvalstu inspektori var pavadīt Nīderlandes inspektoros inspekcijas laikā, bet viņiem nav nekādas kompetences, un inspicējamā uzņēmuma darba devējs (īpašnieks) var liegt viņam piekļuvi telpām.	
Polija		Viesinspektors / ārvalstu inspektors var veikt inspekciju tikai kopā ar vietējo inspektoru pēc tam, kad tam ir piešķirta personīgā atļauja. Ārvalstu darba inspektori nedrīkst paši sākt nekādas darbības. Viņu funkcija inspekcijā papildina Polijas inspektoru primāro funkciju. Norādītā kompetence neattiecas uz inspekcijām, ko veic Sociālās apdrošināšanas iestāde.	
Portugāle		Tikai novērotājs.	
Rumānija		Tikai novērotājs.	
Slovākija		Ierobežotas kompetences salīdzinājumā ar Slovākijas darba inspektoru, tomēr plašākas nekā tikai ārējam novērotājam — viesinspektoram var būt uzaicināta ārējā eksperta loma, pamatojoties uz darba inspektorāta rakstisku atļauju, un viņš var, piemēram, i) iekļūt telpās Slovākijas darba inspektora pavadībā, ii) veikt kontroli, testus, izmeklēšanu un citas darbības, pieprasīt informāciju un paskaidrojumus par tādu konkrētu noteikumu un pienākumu ievērošanu, kas izriet no koplīgumiem, iii) pieprasīt uzrādīt dokumentus, ierakstus vai citus dokumentus, kas nepieciešami darba inspekcijas veikšanai, un pieprasīt to kopijas, iv) ņemt materiālu un vielu paraugus. Viesinspektoram šīs kompetences ir tikai notiekošā darba inspekcijā, ko veic Slovākijas darba inspektors.	
Slovēnija		Inspektori no citām dalībvalstīm (vai jebkādi citi dalībnieki) var piedalīties inspekcijā ar iepriekšēju darba devēja atļauju.	
Spānija		Pamatojoties uz divpusējiem nolīgumiem, citu dalībvalstu iestādes var piedalīties inspekcijā, ko veic Spānijā, ne tikai kā novērotājas, bet arī piedaloties ar ierobežotām kompetencēm.	
Zviedrija		Tikai novērotājs.	

Vai pierādījumus, kas iegūti citā dalībvalstī veiktas inspekcijas laikā, var izmantot kā pierādījumus tiesā? (Detalizēti rezultāti)

Dalībvalsts	JĀ	NĒ / Ierobežojumi
Austrija	Jā.	
Beļģija	Jā.	
Bulgārija		Pretrunīga judikatūra attiecībā uz pieņemamību. Procesuālajās tiesībās nav skaidru noteikumu par šādu pierādījumu izmantošanu un pieņemamību tiesā.
Horvātija	Pierādījumi jāiesniedz, izmantojot <i>IMI</i> sistēmu.	
Kipra	Pierādījumi jāiesniedz, izmantojot <i>IMI</i> sistēmu.	
Čehijas Republika	Parasti visus pierādījumus, kas var palīdzēt noskaidrot lietas priekšmetu, var iesniegt kā pierādījumus tiesvedībā, ja tie ir iegūti likumīgi. Administratīvā procesā un kriminālprocesā pierādījumus, kas meklēti, iegūti vai izpildīti nelikumīgi, principā nedrīkst izmantot tiesvedībā.	
Dānija	Jā.	
Igaunija	Pierādījumus, ko savākusi ārvalstu kompetentā iestāde, uzskata par pierādījumiem arī, īstenojot atbildību saskaņā ar Likumu par to darba ņēmēju darba apstākļiem, kuri norīkoti uz Igauniju. Igaunijā tiesa neizskata lietas par naudas sodiem, izņemot, ja darba devēji apstrīd Darba inspekcijas uzlikto naudas sodu.	
Somija	Somijā kriminālprocesos var izmantot dokumentus no citām dalībvalstīm. Somijas kompetentā iestāde var lūgt citas dalībvalsts kompetentajai iestādei sagādāt vai izsniegt dokumentu, ja to atļauj attiecīgās dalībvalsts tiesību akti. Lūgumu iesniedz saskaņā ar procedūru, ko pieprasa attiecīgā dalībvalsts, un ievērojot vienošanos starp Somiju un attiecīgo dalībvalsti. Procedūru dokumentu saņemšanai no citas dalībvalsts parasti veic, izmantojot <i>IMI</i> sistēmu, taču nepastāv juridiska prasība attiecībā uz šo procedūru kriminālizmeklēšanai, kuras pamatā ir Likums par darba ņēmēju norīkošanu.	
Francija	Pierādījumi jāiesniedz, izmantojot <i>IMI</i> sistēmu.	
Vācija		Dati/informācija, ar ko dalībvalstu kompetentās iestādes apmainās, izmantojot savstarpēju palīdzību (formāli savstarpējas palīdzības pieprasījumi / informācijas apmaiņa bez iepriekšēja pieprasījuma (spontāna apmaiņa)) administratīvā procedūrā.
Grieķija	Ar atrunām — pierādījumus var izmantot tikai tad, ja tie ir oficiāli pārtulkoti, un valsts tiesa tos var brīvi izvērtēt.	
Ungārija	Jā.	

Dalībvalsts	JĀ	NĒ / Ierobežojumi
Īrija		2015. gada Darba attiecību likuma 27. panta 7. punktā ir paredzēts izņēmums attiecībā uz pašapsūdzošiem paziņojumiem vai atzišanos, ko sniedz saskaņā ar inspektora pilnvarām pieprasīt personai sniegt papildu informāciju un atbildēt uz jautājumiem.
Itālija	Būtu jāatzīmē, ka valsts amatpersonu (piemēram, Itālijas inspektoru) savāktajiem pierādījumiem ir lielāka vērtība tiesā. Turklāt attiecībā uz darba ņēmēju norīkošanu ir ieteicams izmantot <i>IMI</i> sistēmu, nemot vērā tās skaidro juridisko pamatu.	
Latvija	Dokumentiem jābūt iegūtiem likumīgi un iesniegtiem, izmantojot <i>IMI</i> sistēmu. Pierādījumiem jābūt oficiāli pārtulkotiem latviešu valodā, un tiem jāatbilst tādiem pašiem nosacījumiem, kādus piemēro Latvijā iegūtiem pierādījumiem.	
Lietuva	Pierādījumi jāiesniedz, izmantojot <i>IMI</i> sistēmu.	
Luksemburga	Pamatojoties uz apliecinātiem dokumentiem saistībā ar valsts tiesību aktu pārkāpumu.	
Malta	Saskaņā ar vispārējo principu ir jāiesniedz vislabākie pierādījumi. Tāpēc ārvalstu inspektoram, kurš savācis pierādījumus, var pieprasīt liecināt.	
Nīderlande	Pierādījumiem jāatbilst tādiem pašiem nosacījumiem kā Nīderlandē iegūtajiem pierādījumiem. Informācija, ar kuru apmainās, izmantojot <i>IMI</i> sistēmu, lielākajā daļā gadījumu būs atbilstoša šiem nosacījumiem.	
Polija	Jā. Pierādījumi ir jāiegūst likumīgi saskaņā ar Polijas tiesību aktiem, un valsts tiesa tos var novērtēt pēc saviem ieskatiem. Saskaņā ar vispārējo noteikumu dokumenti svešvalodās ir jāpārtulko poļu valodā, un var būt vajadzīga arī papildu legalizācija.	
Portugāle	Pierādījumi ir jāiegūst likumīgi saskaņā ar Portugāles tiesību aktiem.	
Rumānija		Pierādījumu pieņemamība ir atkarīga no tiesas (tās lēmuma).
Slovākija	Jā, pierādījumi ir jāiegūst likumīgi saskaņā ar Slovākijas tiesību aktiem, un valsts tiesa tos brīvi izvērtē.	
Slovēnija	Lai ārvalstīs izdotu dokumentu varētu izmantot kā pierādījumu, tam ir jābūt apstiprinātam, un saskaņā ar savstarpīguma nosacījumu tam ir tāds pats pierādījuma spēks kā vietējam publiskam dokumentam. Tomēr pierādījumu izmantošana ir atkarīga no konkrētās lietas apstākļiem. Ir jāievēro attiecīgie procesuālie noteikumi.	
Spānija	Jā.	
Zviedrija	Jā.	

Vai pierādījumus, kas iegūti citā dalībvalstī veiktas inspekcijas laikā, var izmantot kā pierādījumus administratīvā procesā? (Detalizēti rezultāti)

Dalībvalsts	JĀ	NĒ / Ierobežojumi
Austrija	Jā.	
Beļģija	Jā.	
Bulgārija	Jā.	
Horvātija	Pierādījumi jāiesniedz, izmantojot <i>IMI</i> sistēmu.	
Kipra	Pierādījumi jāiesniedz, izmantojot <i>IMI</i> sistēmu.	
Čehijas Republika	Parasti visus pierādījumus, kas palīdz noskaidrot lietas priekšmetu, var iesniegt kā pierādījumus administratīvā procesā, ja tie ir iegūti likumīgi. Pierādījumi, ko inspekcijas iestāde ieguvusi citā dalībvalstī, ir jāiesniedz Čehijas Republikas inspekcijas iestādei tādā veidā, kas pierāda, ka pierādījumus iesniedz konkrēta ārvalstu iestāde, kad pierādījumi tiek sniegti un kā tie tiek sniegti (ar <i>IMI</i> , pasta pakalpojumu sniedzēja starpniecību vai citā veidā). Pierādījumi, kas nav čehu vai slovāku valodā, jāiesniedz kopā ar oficiālu tulkojumu čehu valodā, izņemot, ja administratīvā iestāde šādu tulkojumu nepieprasa.	
Dānija	Jā.	
Igaunija	Pierādījumus, ko savākusi ārvalstu kompetentā iestāde, uzskata par pierādījumiem arī, īstenojot atbildību saskaņā ar Likumu par to darbaņēmēju darba apstākļiem, kuri norīkoti darbā uz Igauniju, administratīvā procesa gadījumā. Turklāt mēs pieprasām pierādījumus mums nosūtīt, izmantojot <i>IMI</i> sistēmu, lai ievērotu datu aizsardzības noteikumus.	
Somija	Ja lieta neattiecas uz finansiāla administratīva soda vai naudas soda piespriešanu, bet attiecas uz pierādījumiem, kas iegūti citā dalībvalstī un ko pieprasījušas Somijas darba aizsardzības iestādes, mēs uzskatām, ka nav juridiskas prasības izmantot <i>IMI</i> sistēmu. Pamatojoties uz Somijas Likumu par darbaņēmēju norīkošanu, Somijas kompetentā iestāde var lūgt citas Eiropas Savienības dalībvalsts kompetentajai iestādei sagādāt vai izsniegt dokumentu, ja to atļauj attiecīgās dalībvalsts tiesību akti. Lūgumu iesniedz saskaņā ar procedūru, ko pieprasa attiecīgā dalībvalsts, un ievērojot vienošanos starp Somiju un attiecīgo dalībvalsti.	
Francija	Pierādījumi jāiesniedz, izmantojot <i>IMI</i> sistēmu.	

Dalībvalsts	JĀ	NĒ / Ierobežojumi
Vācija		Dati/informācija, ar ko dalībvalstu kompetentās iestādes apmainās, izmantojot savstarpēju palīdzību (formāli savstarpējas palīdzības pieprasījumi / informācijas apmaiņa bez iepriekšēja pieprasījuma (spontāna apmaiņa)) administratīvā procedūrā.
Griekija		Nē.
Ungārija	Jā.	
Īrija	Pierādījumiem jābūt iegūtiem saskaņā ar inspektora pilnvarām, kas noteiktas 2015. gada Darba attiecību likuma 27. pantā.	
Itālija	Lietās, kas attiecas uz darba ņēmēju norīkošanu, ir ieteicams izmantot <i>IMI</i> sistēmu, ņemot vērā tās skaidro juridisko pamatu.	
Latvija	Pierādījumiem jābūt oficiāli pārtulkotiem latviešu valodā, un tiem jāatbilst tādiem pašiem nosacījumiem, kādus piemēro Latvijā iegūtiem pierādījumiem.	
Lietuva	Pierādījumi jāiesniedz, izmantojot <i>IMI</i> sistēmu.	
Luksemburga	Pamatojoties uz apliecinātiem dokumentiem saistībā ar valsts tiesību aktu pārkāpumu.	
Malta		Nē.
Nīderlande	Pierādījumiem jāatbilst tādiem pašiem nosacījumiem kā Nīderlandē iegūtajiem pierādījumiem. Informācija, ar kuru apmainās, izmantojot <i>IMI</i> sistēmu, lielākajā daļā gadījumu būs atbilstoša šiem nosacījumiem.	
Polija	Ārvalstu izcelsmes oficiālos dokumentus principā brīvi novērtē iztiesājošā iestāde, ja vien īpaši tiesību akti vai starptautiski nolīgumi neparedz citādi. Dokumenti svešvalodās ir jāpārtulko poļu valodā, un var būt vajadzīga arī legalizācija.	
Portugāle	Pierādījumi ir jāiegūst likumīgi saskaņā ar Portugāles tiesību aktiem.	
Rumānija	Pierādījumi jāiesniedz, izmantojot <i>IMI</i> sistēmu.	
Slovākija	Pierādījumi būtu jānosūta, izmantojot <i>IMI</i> sistēmu vai citu vienotu mehānismu, jo tas palielina pierādījumu juridisko spēku. Tomēr parasti pierādījumus var sniegt, izmantojot jebkurus līdzekļus, kas i) ir piemēroti, lai noteiktu un noskaidrotu faktisko situāciju, un ii) atbilst tiesību aktiem.	
Slovēnija	Lai ārvalstīs izdotu dokumentu varētu izmantot kā pierādījumu, tam ir jābūt apstiprinātam, un saskaņā ar savstarpīguma nosacījumu tam ir tāds pats pierādījuma spēks kā vietējam publiskam dokumentam. Savstarpīgums neattiecas uz sertifikātiem. Tomēr pierādījumu izmantošana ir atkarīga no konkrētās lietas apstākļiem. Ir jāievēro attiecīgie procesuālie noteikumi.	
Spānija	Pierādījumus var izmantot administratīvā procesā, kura uzsākšana atbilst darba un sociālā nodrošinājuma inspektorāta prasībām.	
Zviedrija	Jā.	

Kā sazināties ar Eiropas Darba iestādi

Pa e-pastu:

- pa e-pastu: inspections@ela.europa.eu
- apmeklējot tīmekļa vietni: <https://www.ela.europa.eu/en/contact>

Kur atrast informāciju par EDI

Tiešsaistē

Informācija par Eiropas Darba iestādi ir pieejama tīmekļa vietnē <https://www.ela.europa.eu/index.html>.

ES publikācijas

ES bezmaksas un maksas publikācijas varat lejupielādēt vai pasūtīt no ES grāmatnīcas vietnē <http://bookshop.europa.eu>.

ES tiesību akti un saistītie dokumenti

Lai piekļūtu ES juridiskajai informācijai, tostarp visiem ES tiesību aktiem, kas pieņemti kopš 1951. gada, visās oficiālo valodu redakcijās, dodieties uz *EUR-Lex*: <http://eur-lex.europa.eu>.

